

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 4 cor. 40 bani,
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului” Sibiu.

Foale politică

Apare în fiecare Duminică.

Telefon Nr. 146.

Adresa telegrafică: „Foia Poporului”, Sibiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).

Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-oraă
12 bani, a treia-oraă 10 bani.

Lupta pentru noua lege electorală.

Proiectul de lege electorală al partidului național român.

Față de proiectul lui Tisa-Lukaci, deputații noștri naționaliști nu se mulțumesc numai să-l combată (să lupte contra lui) cu toată tăria, ci au alcătuit și ei un proiect (plan) de lege electorală așa cum ar trebui să fie la noi, ca să se poată face dreptate tuturor popoarelor din patria noastră.

Proiectul electoral al deputaților români e compus din șase capitole cu 82 de paragrafi.

După proiectul acesta, ar avea drept de vot toți cetățenii statului, fără deosebire de sex (bărbați și femei), cari au împlinit vârsta de 24 de ani și sunt înregistrați în listele electorale.

Nu vor putea avea drept de vot jandarmii, poliștii și toți cei însărcinați cu păstrarea forței publice, apoi cei nebuni și cei care primesc ajutoare din fondul săracilor, cei care au fost condamnați în două rânduri pentru beție la cel puțin doi ani; nu mai au dreptul de vot cei care au fost condamnați la închisoare pentru crime și alte fărâdelegi grele, precum și cei care și-au pierdut dreptul de vot în urma unei sentințe judecătorești.

Fiecare alegător e obligat să-și îndeplinească dreptul de vot în persoană. Un alegător nu poate avea decât un singur vot.

Deputat poate fi ales orice cetățean cu drept de alegător, care a împlinit vârsta de 30 ani și este socotit ca vrednic a ocupa această demnitate.

Nu pot fi aleși deputați următorii:

Funcționarii administrativi, magistrații în acel cerc electoral, unde funcționează sau unde au funcționat mai înainte, comiții supremi, prim-pretorii, pretorii, comandantii de jandarmi și poliție în același oraș sau comitat.

Fiecare cerc electoral va alege un singur deputat.

Numărul alegătorilor într-un cerc va fi în raport cu numărul populației. Un deputat va reprezenta în Cameră 50 de mii de locuitori.

La formarea cercurilor electorale să se țină seamă de situația geografică (împrejurările cum locuiesc) a naționalităților și să se formeze cercuri electorale numai pentru naționalități.

Fiecare comună sau oraș sau parte de oraș, în care sunt cel puțin 500 de votanți, va forma un cerc de votare separat.

Votarea se va face în fiecare comună separat, votul va fi secret.

Listele electorale se vor verifica din 5 în 5 ani și vor fi supuse spre aprobare comitetului central din fiecare cerc electoral.

Acesta e proiectul nostru. Jidano-Maghiarii și slugile lor, Sașii, își bat joc de el. Gazetele din Viena, cari n'au fost cumpărate de guvern, scriu însă toate, că proiectul Românilor e singurul proiect cinstit pentru o lege electorală în Ungaria.

Nu vom birui cu el acum, dar nu va mai trece mult și și în Ungaria se va face dreptate.

Foloasele votului universal, egal și secret.

Am dat mai sus părțile de căpetenie, cari sunt cuprinse în proiectul de lege al Românilor. Unele părți am fost siliți a le lăsa afară din lipsă de loc, fiindcă am dorit a informa cetitorii și asupra celorlalte mișcări din țară în legătură cu legea electorală. Ba am primit și o seamă de întrebări asupra votului universal, la cari încă voim a răspunde din acest prilej.

Mai mulți cetitori ne întreabă: Care ar fi pentru noi folosul votului universal, egal, și secret? Despre aceasta am scris mai de multe ori de câțiva ani încoace. Spunem însă bucuros și acum, care ar fi folosul.

Cel mai însemnat așezământ al unei țări e dieta ei, pentru că acolo se votează toate legile cu privire la dări, păduri, pășuni, regularea râurilor, pescuit, vânat, negoț, meserii, fabrici, cumpărarea și vânzarea moșilor și împărțirea lor la țărani, timbre, armată, taxe la poșta și telegraf, administrație (funcționarii comunali, comitatensi, de stat), școli, biserici, judecătoria, tribunale, scurt tot ce privește viața omului dela naștere până la moarte.

Legile acestea le votează deputații, iar pe deputați îi aleg aceia, cari au drept de vot, adică alegătorii.

La noi în Ungaria sunt numai câteva sute de mii de alegători, pe când ar trebui să fie multe milioane, adică multe mii de mii. Alegerea se face pe față, adică așa, ca cel slab de înger să nu cuteze să voteze pe cine știe că va vota ca deputat legi drepte pentru popor. În felul acesta ajung deputați mai tot domni de aceia, cari nu caută să voteze legi pentru folosul poporului, ci pentru căpătueala a câteva sute de mii de lacomi de averi nemuncite și de stăpânire și subjugare a milioanele de cetățeni, cari muncesc de se spetesc, pentru că să poată plăti dările cele mari și să crească feciori pentru armată.

Dacă ar avea drept de vot de pildă toți oamenii dela 24 de ani în sus, fără deosebire de avere și știință de carte, nu s'ar mai putea cumpăra suflete, iar fiind votul secret (cu țiduli), nu le-ar mai păsa oamenilor de amenințările tuturor paraziților, cari trăesc de pe spinarea noastră.

Dacă s'ar alege deputații după votul universal, egal și secret, am avea o dietă compusă numai din deputați, cari să voteze legi spre binele poporului. Atunci dările cele mari le-ar plăti fabricanții, bancherii, proprietarii cei mari, nu ca acum, când meseriașul, negustorul cel mic și plugarul plătește din venitul lui cu mult mai mult statului decât aceia, după cum am arătat de nenumărate ori cu dovezi. Atunci legile despre păduri și pășuni nu ar fi astfel întocmite, încât omul să moară de frig lângă pădurea plină de uscături pe jos, vitele să ne peară de foame nu departe de pășunile grase din pădure. Târnavale, Murășul, Olutul, Someșele, Crișurile și alte râuri dela noi nu s'ar mai revărsa în fiecare an prăpădindu-ne holdele, căci dieta ar vota bani, ca malurile lor să fie întărite. Moșiile statului și ale proprietarilor mari, cari au dat faliment (au sărăcit) din cauza vieții lor destrăbălate, ar fi împărțite la oamenii din apropierea lor, nu să se aducă toate gunoaiile de cine știe unde și să fie făcute proprietari fără muncă. Pe căile ferate taxele de călătorie ar fi pentru oamenii din popor cât se poate de mici, nu ca acum. Slujbașii comunali, comitatensi (dela comitat) și de stat dintre Români ar fi atunci toți Români, totul ar merge românește. Afară de aceea slujbașii n'ar mai face pe domnii, ci ar fi aceia ce-i arată și numele: slujitori ai poporului. Statul ne-ar plăti atunci toți învățătorii noștri românești la școale românești și nu ne-ar batjocori satele cu școale de limbă străină. Bisericiile noastre ar primi atunci și ele ajutoare de milioane, nu de câteva sute de mii ca acum. Și multe alte foloase am avea de pe urma votului universal, egal și secret, pe care-l cere întâiu și întâiu *partidul nostru național român*, al cărui membru nu numai că e dator să fie fiecare Român, dar fiecare Român e dator să pedepsească și să blăsteme pe ticălosul, care va cuteza să-și dea votul străinului sau și celuice minte, că e Român, cu toată că acesta ține cu asupritorii neamului nostru.

Pentru votul universal, egal și secret e dator să lupte fiecare Român, dela Vlădică până la opincă, orășan și sătean, bogat și sărac. Căci fără de el nu putem ajunge la dreptate.

Contra proiectului de lege electorală al lui Tisa-Lukaci.

Agitația socialistilor. — Adunările populare ale partidelor din opoziție. — Mișcarea comunelor. — Amenințările lui Lukaci.

Partidul social-democrat a răspândit un manifest (o scrisoare) tipărit în câteva milioane de exemplare. În manifest se arată, că criza (neorânduiala din dietă și alte neajunsuri, ce au venit peste noi în anul trecut) a aruncat mii și mii de muncitori în cea mai neagră mizerie. O lecure e nenorocirii nu e cu putință, căci țara nu are dietă. Ceice sunt în dieta de-acum nu reprezintă interesele poporului, ci pe ale păturii stăpânitoare. Nici când n'a fost în Ungaria un guvern, care să se intereseze așa de puțin de popor. Ca semn de protest (împotrivire și nemulțumire), muncitorimea a hotărât să proclame (să facă) grevă generală (încoțarea muncii) în țara întreagă. Greva are să fie o răfueală cu toți aceia, cari au dus țara spre aceasta prăpastie. Prin aceasta grevă trebuie să dispară ori țara, ori aceasta dietă de clasă (adecă a păturii paraziților). Muncitorimea va stărui în lupta ce o pornește și aceasta luptă va fi puternică și revoluționară, chiar de ar fi însoțită de cele mai grele urmări.

Mișcarea muncitorilor disciplinați militărește va aduce roade vii pentru o nouă Ungarie viitoare.

Opoziția încă a ținut mai multe adunări populare. Cea mai însemnată a fost la *Arad*, unde a vorbit cel dintâu marele înșelător și mincinos, vagabund prin două continente (în Europa și America), Aponi. A făcut pe democratul, laudând proiectul de lege al koșutiștilor, care și dacă mărește ceva mai tare numărul alegătorilor români, dar totuși a îngrijit, ca Jidano-Maghiarii să rămână deasupra. A urmat Jidanul Vajoni, care spune, că cercurile electorale din Ardeal de felul celor din Abrud și Ocna-Sibiului ar fi făcute pentru Români, când se știe, că cu toată majoritatea acestora, fărădelegile guvernelor au scos aici tot deputați jidani sau slugi de-ale Jidanilor. Adevărat, că la Ocna-Sibiului i-au ajutat și Sașii.

La adunarea din *Timișoara* a vorbit fostul președinte al camerei Navai, care a părșit partidul guvernamental, pentru că proiectul de lege electorală al guvernului i se pare nedrept. De altminteri și Navai a spus, că nici el nu vrea o lege pe deplin dreaptă, ca să nu se primejduiască prea tare stăpânirea paraziților.

Împotriva proiectului Tisa-Lukaci s'a pornit și o mișcare a comunelor din Ungaria, cari vor să țină un congres (o adunare mare), în care să se sfătuească și asupra mijloacelor de îmbunătățire a stării lor materiale, dar să și protesteze totodată împotriva proiectului lui Tisa-Lukaci și să ceară votul cu adevărat universal.

Partidul guvernamental a ținut o ședință, în care a vorbit prim-ministrul Lukaci. Întreaga lui vorbire a fost o lungă amenințare la adresa opoziției, care nu vrea să se plece în fața criminalului lui proiect de lege electorală. Pe socialiști i-a amenințat cu cele mai aspre mijloace, adecă cu gloanțe!, iar pe conducătorii lor cu temniță, de vor cuteza să proclame greva generală.

După cum se vede, chiar și o parte mare a poporului maghiar e împotriva proiectului lui Tisa-Lukaci. Cu atât mai aspră trebuie să fie împotrivirea națiunii române, mai ales că prim-ministrul a avut obrăznicia să spună pe față în dietă, că înadins o croit proiectul astfel, încât Românii să aibă cât mai puțini alegători dietali, iar prin legea despre împărțirea cercurilor electorale se va îngriji, ca nici aceștia să nu ne putem alege pe deputații nostri naționaliști.

Singura lege electorală dreaptă e cea cuprinsă în proiectul prezentat de deputații nostri, care prevede și catastrofa națională al alegătorilor, adecă fiecare națiune din Ungaria să-și aleagă deosebit pe deputații săi.

Pertractări de pace între guvern și reprezentanții națiunii române. Foile jidano-maghiare din Pesta scriu, că între guvern și reprezentanții partidului național român (adecă națiunea română) s'au început tratative (consfătuiri) pentru a împacă pe Români. Reprezentanții nostri au făcut un memorandum, în cari arată drepturile noastre călcate pe terenul politic, cultural și economic. Între altele cer desființarea legii școlare barbare a lui Aponi dela 1907, respectarea în toate amănuntele a legii naționalităților dela 1868.

Se mai spune, că dl Teodor Mihali a vorbit cu Tisa în privința hoției cu comunele românești alăturate la episcopia păgână de Haidudorog cerând ca toate comunele românești, cari au protestat împotriva smulgerii lor dela biserica noastră, să nu mai fie trecute la episcopia maghiară.

Toate aceste știri dovedesc, că patria are mare trebuință de sângele nostru. Într'adevăr, socotind feciorii nostri din armată și pe toți rezerviștii la un loc, națiunea română din Austro-Ungaria dă monarhiei două sute de mii de soldați, adecă atâția câți Sași de pildă, socotindu-i cu femei, copii și bătrâni la un loc, adecă pe toți câți hălăduesc între noi!

Oricare ar fi adevărul despre aceste tratative de pace, — asupra cărora de astădată nu e chiar timpul potrivit, ca să scriem multe amănunte — un lucru să ne însemnăm: *la Viena se pregătesc lucruri pentru liberarea noastră, cari se vor înfăptui cu siguranță peste câțiva ani.* Terminul va fi cu atât mai scurt, cu cât vom lupta mai cu îndârjire noi înșine.

O nouă ticăloșie la Caransebeș. Din cuibul generalului român Traian Doda, care a murit prea curând pentru neamul nostru, se vestește o nouă vânzare de neam. Nu e destul, că urmașii grănițerilor au ajuns, spre rușinea neamului nostru, să susțină din fondurile grănițerești un gimnaziu străin, acum s'a apucat un slugoiu de-al lui Burdea cu numele Bordán să înființeze și un fel de gimnaziu liber, în care se țin prelegeri pentru muncitori. Dar să nu se creadă, că acesta e românesc, căci e pus tot în slujba maghiarizării. Și pentru că crima să fie deplină, acest institut de amănire e sprijinit din lada comunală a orașului Caransebeș, care e curat românesc!

Tare au decăzut cei din Caransebeș, unde națiunea română eră obișnuită să vadă pe fruntașii luptători pentru drepturile naționale ale fraților din Bănat.

Un alt proiect de lege criminală.

Poate că deja în luna viitoare, Tisa-Lukaci va prezenta și celalalt proiect de lege în legătură cu dreptul de vot: *cel pentru împărțirea cercurilor electorale.* După proiectul de lege electorală răpește Românii în modul cel mai criminal dreptul de vot, e vorba ca și acei puțini alegători români să fie aruncați în astfel de cercuri electorale, cari să le facă cu neputință să aibă majoritatea (să fie cei mai mulți) după cum li se cuvine. Dar toate numai până odată!

Criza balcanică.

Revoluție în Constantinopol. — Guvernul turcilor bătrâni a trebuit să se mulțumească. — Ministrul de războiu Niazim Pașa a fost omorât. — S'a format un guvern din partidul Turcilor tineri. — Acestia amenință, că mai bine încep din nou războiul, decât să lase Adrianopolul.

Între România și Bulgaria sunt stările tare încordate.

Am pus mai sus titlul *criza* (încurcătura) *balcanică* cu toatăcă amenință să devină (să se facă) o mare criză *europenă*. Întâmplările dela sfârșitul săptămânei trecute vor arăta pentru ce.

În numărul trecut al foii spuneam, că toate semnele arată, cumcă în curând o să se facă pace. Asta o susține toată lumea, îndată ce a venit din Constantinopol știria, că guvernul turcesc s'a învoit, ca să lase Bulgarilor orașul turcesc Adrianopol. Dar în două zile, după aceasta hotărâre a guvernului turcesc, lucrurile s'au schimbat grozav. Pentru că cetitorii nostri să înțeleagă bine mersul lucrurilor, vom descrie, dela început, cari au fost cauzele acestor schimbări.

Delegații (împuțerniciții) balcanici din Londra n'au putut ajunge la nici o înțelegere, mai ales din cauza că ei cereau și Adrianopolul, pe care nici nu l-au putut cuceri (cuprinde), iar Turcii nu voiau să-l dea. Puterile-Mari, cari s'au purtat în războiul acesta cât se poate de necinstit, căci au sprijinit tot numai pe cele patru state, ai căror luptători și-au arătat în parte vitejia omorînd copii, femei și bătrâni neputincioși, au trimis atunci o notă (o scrisoare) guvernului turcesc, spunând: de nu va încheia Turcia pace cu orice preț, ea poate pierde și Azia-mică.

Guvernul lui Kiamil-Pașa a convocat (a conchemat, adunat) atunci un fel de sfat mare, compus din vre-o 80 de fruntași, toți partizani de-ai lui. Aceștia au hotărât să dea și Adrianopolul cu tot ținutul lui. Hotărârea asta nu trebuie să ne mire mult, dacă ținem socoteală, că la acest sfat au fost chemați tot cam oameni bătrâni, cari numai războiul nu doresc, ci, din contră, liniște la bătrânețele lor.

Dar ferberea dintre Turcii patrioți și tineri devenise tot mai mare. După acel sfat mare, ministrii turci s'au întrunit în ședință și se ocupau cu răspunsul, ce aveau să-l dea Puterilor, că adecă ei lasă și Adrianopolul. Tocmai în acel moment au năvălit însă în palatul, unde erau ministrii adunați, o ceată mai mare de ofițeri și alți fruntași din partidul Junilor-Turci, în frunte cu viteazul *Enver-bei*, care a luptat în Tripolitania contra Italienilor. Aceștia au silit guvernul să-și dea demisia (să se mulțumească), dacă vrea să încunjure alte lucruri mai mari. În învălmășeală a fost omorât

Niazim-Paşa, care era ministru de război şi comandantul suprem al trupelor turceşti dela Ceatalgea. De asemenea au fost omorâţi încă alţi opt ofiţeri, cari făcuseră greşala să tragă asupra lui Enver-bei şi a celorlalte erau cu el.

S'a format apoi un guvern nou, în frunte cu Mahmut-Şevchet-Paşa, care e mare-vizir (un fel de prim-ministru). *Intre ministri e şi senatorul român* Başaria, aşa că în Turcia, unde sunt cu mult mai puţini Români ca la noi, ei au chiar un ministru!

Guvernul cel nou a declarat, că şi el vrea pace, dar Adrianopolul nu-l va da. Comandantul acestui oraş Şucri-Paşa a telegrafiat de altminteri, că el e gata să întoarcă tunurile asupra oraşului, să-l dărime cu totul şi să năvălească apoi cu armata lui înspre Ceatalgea, — dacă guvernul ar lăsa Bulgarilor acest oraş.

Ştirea despre schimbarea guvernului în Constantinopol a produs o mare încurcătură pretutindeni. Neliniştea e foarte mare, mai ales pentru că Rusia ameninţă să pornească şi ea cu război împotriva Turciei, intrând c'o armată în Azia mică şi va cuprinde Armenia. De va îndrăzni Rusia să facă pasul acesta, e temere, că Austro-Ungaria şi Germania se va împotrivi şi atunci războiul european e gata. Poate că ar fi şi mai bine, ca monarhia noastră să declare odată război Rusiei, pe care ar bate-o cu siguranţă. Atunci ar potoli-o pentru câţiva ani, cum au potolit-o Japonia. Puterile sunt deocamdată în aşteptarea răspunsului la nota lor.

Statele balcanice încă au fost surprinse de cele întâmplate la Constantinopol, dar ele se laudă acum, că nu se vor mai opri până ce nu vor intra în capitala Turciei. E cam laudă goală, căci pretutindeni, unde sunt şi Turcii numai câtuşi de puţin tari, armatele lor nu pot face nimic. Asta s'a văzut la Adrianopol (armata bulgaro-sârbă), la Ianina (armata greacă), la Scutari (armata munteneagră-sârbă). Iar Sârbii au pierdut în timpul din urmă câteva mii de soldaţi, ucişi de Albanezii înfuriaţi, cari îşi răzbună omorirea femeilor şi copiilor lor.

Ceeace îi încurcă pe aliaţi şi mai mult, sunt şi neînţelegerile dintre ei pentru împărţirea prăzii. Delegatul sârb din Londra a declarat, că Sârbii şi Grecii n'au nici un interes, ca Adrianopolul să fie al Bulgariei, căci atunci Bulgarii s'ar întări prea mult şi

i-ar ameninţa pe ceilalţi aliaţi. Apoi Bulgarii s'au arătat foarte nerecunoscători, căci au oprit să se pomenească ceva despre regimentele sârbeşti, cari i-au ajutat aşa de mult la Kirkilise şi la Ceatalgea.

De altă parte Bulgarii se plâng, că Sârbii şi Grecii au şi început să asuprească pe Bulgarii din ţinuturile cucerite de ei. Dela Üscüb şi Cumova au şi venit deputaţiuni bulgăreşti la Sofia (capitala Bulgariei) să se plângă de asuprirea sârbească. Dacă certele acestea au început de pe-acum, până nici nu e încheiată pacea, ne putem uşor închipui, ce va fi între aliaţi după încheierea păcii.

De altminteri pe noi Românii ne interesează mai puţin certele dintre ei, precum ne interesează neînţelegerile, cari se pot ivi între Puterile europene, căci din acestea poate să iasă un război mare, în care să fie amestecată şi naţiunea română din România şi Austro-Ungaria.

Conflictul (neînţelegerea) bulgaro-român pentru regularea graniţei dobrogene nu e potolit. Delegatul bulgar s'a învoit, ca să-i se lase României o fâşie de câţiva kilometri mai ales lângă Marea-Neagră, dar guvernul român cere oraşul Silistria, care e o cetate întărită. Sâmbăta trecută s'a ținut un consiliu (sfat) mare de ministri în Bucureşti, sub preşedinţia Regelui şi fiind de faţă şi Principele moştenitor al României, care e inspectorul general al armatei române. În consiliul acesta s'a hotărât să se pretindă ultima oară dela guvernul bulgar să declare hotărât, dacă împlineşte, ce cere România. Dela răspunsul guvernului bulgar atârna măsurile, ce le va lua România, pentru că să-şi vadă împlinită cererea ei dreaptă. Armata română e gata!

În România continuă cu multă însufleţire colectele pentru flota naţională şi pentru aerioplan. Zilnic se strâng zeci de mii de lei, funcţionarii şi miile de învăţători şi profesori au dăruit fiecare leafa lor de pe o zi pentru scopul acesta, ceea ce însemnează sute şi sute de mii de lei. E o mare însufleţire la fraţii nostri de dincolo şi inimile noastre bat cu tărie pentru mărirea României, căci aceasta e şi mărirea întregului neam românesc.

(Ceteşte şi cele scrise la *Ultime ştiri* şi descrierea chipului cu revoluţia din Constantinopol).

Ioan Maiorescu.

La Craiova s'a desvelit Luni, 7 Ianuarie st. v. 1913 statuia lui *Ioan Maiorescu*. Prin aceasta România a vrut să-şi arete recunoştinţa faţă de munca uriaşă, pe care a dezvoltat-o acest Ardelean pentru cultura Ţării româneşti.

Pe statuie e săpată următoarea inscripţie:

„Lui Ioan Maiorescu, 1811—1864, Apostol al ideilor naţionale în trei ţări române.”

„Eu frate încă am văzut multe şi în toate aceste multe m'am convins, că noi fără carte, aici, în ţara aceasta şi mai departe în ţările acelea locuite de Români, multă viaţă nu vom avea.

„Am fost eu în ţările Apusului şi apoi fost-am şi la Viena şi pe acolo, pretutindeni am înţeles, că nimic alta nu întăreşte şi nu împodobeşte viaţa omului şi deci viaţa poporului mai mult ca învăţătura, ştiinţa şi arta. Asta n'o uitaţi frate în toate luptele vieţii voastre, c'apoi încă şi noi vom ajunge ca Polonii şi nu-i frumos, nu-i bine.

Să lucraţi! Am lucrat, frate, şi noi, dar voi încă mai mult să lucraţi.”

Cuvintele acestea le-a scris Maiorescu, spre sfârşitul vieţii sale, unui prieten.

Ioan Maiorescu s'a născut din ţărani români în comuna Bucerdea de pe Câmpie la anul 1811. Părinţii lui au vrut să facă din el preot, dar el simţia în sufletul său puterea de-a lucra mai mult pentru naţiunea lui alegându-şi altă carieră. A învăţat şcoală în Braşov, Pesta şi Viena. La vârsta de 25 de ani a părăsit Ardealul şi a trecut în Ţară, unde s'a făcut învăţător la şcoala poporală din Cerneţi, în judeţul Mehedinţi. Câţiva boieri văzând învăţătura lui cea mare şi mintea lui cea luminată l-au chemat la Craiova, unde l-au numit profesor la şcoala centrală, din care s'a făcut apoi liceul (gimnaziul) de azi. Profesor şi director dela 1837 până la 1848 a muncit aici în Oltenia pentru răspândirea culturii naţionale ca odinioară Gheorghe Lazăr, înaintaşul lui, în Muntenia.

Când a izbucnit revoluţia din 1848 în România, guvernul român l-a trimis ca delegat la dieta germană din Frankfurt. Aici a cerut apărarea intereselor Românilor de pretutindeni. Tot el a propus să se for-

Cu paloşul.

57

Poveste vitească din vremea descălecătului Moldovei

de

Radu Rosetti.

(Urmare).

Iar Părintele se mulţămise să zâmbească. Cum se așază Gheorghită la masă, Părvu se sculă în picioare:

— Să bem, zise el ridicându-şi cupa, întâi în sănătatea viteazului şi puternicului nostru oaspe Căpitanul Gheorghită, care se poate fâli că este nu numai fiu de viteaz ci şi de vitează. Să bem apoi, în sănătatea vitejei şi strălucitei sale mume, Kneghina Şalga, fala femeilor române. Faima vitejiilor împlinite dă ea a pătrunsă până printre noi. Ea astăzi are să întrunească sub steagul ei Românii dă la Prut, dă la Siret, dă la Moldova, dă la Maramureş, dă la Olt. Cu ea în frunte, aco-

perî-vom câmpia dă leşiuri, dă păgâni. Eu, Părvu Izvoranu rudă cu marele şi puternicul Voevod Alexandru Basarab, Domn al Ţării Rumâneşti, mă jur pă cinstea mea dă boiar, să nu bag paloşul în teacă până ce braţul meu nu va fi obosită cîopărtind în carne dă Tătar. Trăiască Kneghina Şalga!

Cu toţii reluară strigătul şi deşertară cupele lor, Toma Alimoş ca şi ceilalţi, dar bătrânul Voevod nu pierdă prilejul să şoptească din nou la urechea Părintelui Isaia:

— Nu samănă a boier!

— Poate că aşa sunt boierii în ţara lui, răspunse călugărul, dar cel puţin omul pare plin de inimă.

Tocmai atunci intra în odăile bătrânul Axinte şi spuse lui Gheorghită că caii sunt la scară.

Cu toţii se sculară şi, după ce Părintele Isaia zise o scurtă rugăciune de mulţumire, ieşiră şi urmară pe Gheorghită la scară.

Aice găsiră, înşăuaţi şi ţinuţi în mână de argaţi, şase armăsari din vestitele grajduri dela Gradişte, pentru dânsii, precum şi caii knejilor şi a hotnogilor care sezuze la masă cu ei. Oştenii din ogradă încălecase acumă cu toţii şi, tocmiţi în şire, oşteneşte, aşteptau semnul pornirii. Gheorghită arătă fiecăruia din oaspeţi calul care trebuia să-l încălece, dând cel mai blând şi cel mai cuminte Părintelui Isaia.

După ce încălecă călugărul, se aduse calul lui Toma Alimoş, ca cel mai bătrân şi mai de samă, iar pe urmă veni rândul lui Părvu, ca rudă a Voevodului Ţării Româneşti. Când Munteanul puse piciorul în scară se auzi un ţipet de spaimă, urmat de strigăte de:

— Dracu! Dracu! Iaca dracu!

Iar când cei de faţă, uimiţi, se uitară spre locul din care porneau ţipetele, văzură lângă colţul casei, un moşneag cu ochii holbaţi de spaimă, care tremura şi tipa.

— Ii Cosma Prisacarul, zise Axinte, pe nemne că a fi înebunit.

meze un stat mare român, care să cuprindă România de astăzi (Muntenia și Moldova), Transilvania, Banatul, Bihorul, Maramurașul și Basarabia sub domnia unui principe din casa împărătească austriacă. El a fost deci cel dintâiu Român, care a propus pe cale pașnică înfăptuirea acelei idei, pe care o înfăptuise pe timp scurt, cu sabia, luceașul neamului nostru, Mihai Viteazul.

După ce a fost înăbușită revoluția, Maiorescu a rămas în Viena ca funcționar împărătesc. De aici a călătorit prin Munții Apuseni, unde a strâns material pentru ca să alcătuească apoi vestitele *Rapoarte ale lui Avram Iancu și Axente Sever*, în care se arătau faptele și jertfele mărețe ale luptătorilor români împotriva răsvrătiților lui Coșut.

Fiind pârît, că scrie în gazete românești, și-a pierdut slujba. Atunci a făcut o călătorie la Români din Istria, lângă Marea-Adriatică, pe cari i-a descris într-o carte.

S'a dus apoi iară în România, unde, sub Cuza, a fost profesor la liceul Sf. Sava, director al școalelor din întreaga țară și pe urmă profesor la noua universitate din București.

El a murit sărac la 24 August 1864 în București. Fiul său, Titu Maiorescu, e azi prim-ministru al României.

Ce scriu alte gazete?

„Minerva“ (București). Ungaria a fost totdeauna și de drept e și astăzi un stat poliglot (de mai multe limbi), constituit (alcătuit) din mai multe popoare, care au drepturi egale. Așa a fost organizat atât din vechime, cât și prin diplomele (scrisorile) date de Împăratul la 1860, în puterea cărora ori și care dintre popoarele ce constituiesc (compun) regatul ungar are dreptul de a-și chivernisi el însuși afacerile comune de ori și ce fel și de a se folosi de limba sa în toate treburile vieții publice.

Când cu încheierea pactului dualist, Maghiarii au primit și ei această organizație și dieta ungară a votat legi organice, prin care obiceiul de mai înainte se asigură și pentru viitor.

După dreptate (și după Legea de naționalități! *Red.*) dar Românii din regatul ungar nu pot să aibă nici administratori, nici judecători, decât oameni, cari știu românește și Maghiarii erau nevoiți să-și dea silința de a învăța românește, dacă voiau să ocupe funcțiuni ori să fie judecători în

ființuri cu populație românească. Erau însă foarte mulți flămânzi, cari voiau să fie căpățuiți și fără ca să-și fi dat silința aceasta; guvernul a nesocotit dar legile ori le-a călcat fără de sfială, ca să-și poată căpățui pe aceștia, care aveau voturi și legături.

Ministri au fost interpeși (întrebați) în dietă și dieta, aleasă de cei căpățuiți, a aplaudat, de sine se înțelege declarând de mare patriot pe ministrul, care a nesocotit ori a călcat chiar legea.

Silințele de a-i face pe Maghiari să se supune legii au rămas zadarnice, și astfel trebuia neapărat să se facă o reformă electorală, prin care se asigură reprezentarea proporțională (potrivit cu numărul sufletelor) a tuturor popoarelor în dietă. Această reformă nu prețuiește însă nici ea nimic, dacă nu e însoțită de o reformă administrativă, care face peste puțină înrăurire hotărâtoare a funcționarilor publici.

Știm prea bine, că mulți ani de zile au trecut de când Împăratul a stăruit, ca să fie făcute cât mai curând aceste reforme, dar el n'a fost în stare să constituie (să compună) un guvern, care poate s'o treacă prin dieta aleasă după sistemul de acum.

Nu e în Ungaria vorba de rezolvarea chestiunii naționalităților (împăcarea lucrurilor cu naționalitățile), căci aceasta a fost făcută la 1860 și la 1867, ci de punerea unei garanții serioase, că toți li se vor supune legilor, — și din zi în zi tot mai mult se susține convingerea, că în statul ungar așa cum el e organizat astăzi, ordinea legală și viața comună în mod europeanesc e peste puțină și că nu va rămâne în cele din urmă decât să fie restabilită într'un fel oarecare unitatea în organizațiunea monarhiei habsburgice.

Din Bucovina.

Institutul biblic românesc.

Câțiva preoți ajutați și de mireni, văzând, că la poporul nostru lipsesc aproape cu totul scrierile religioase-morale, au hotărât înființarea unei societăți, care să aibă numele *Institutul biblic românesc*. Reședința acestei societăți e Suceava, unde a fost odinioară și scaunul domniei lui Ștefan-cel-Mare. Scopul ei e tipărirea de scrieri religioase-morale și de părți ale Sfintei Scripturi, în limba cea mai ușoară populară, înțeleasă de neamul românesc de pretutindeni, precum și răspândirea lor

cu prețuri cât se poate de mici. Membrii societății pot fi ordinari cu taxa de 10 cor. pe an, fondatori plătind odată pentru totdeauna o mie de coroane, și sprijinitori, cari dau cel puțin 50 de bani pe an. Comitetul se compune din cinci membri, trei preoți și doi mireni. Scrierile, cari se vor tipări în Institutul biblic, trebuie să aibă aprobarea unei autorități bisericești române și să fie întocmite potrivit cu limba populară înțeleasă de toți Românii. Nici una din cărțile tipărite de acest Institut, fie oricât de mare, nu se va vinde mai scump decât cu prețul de până la 20 de bani.

În curând se va tipări întâia carte de vre-o 160 de pagini. Pentru ca să se știe, în câte exemplare să fie tipărită, cei din fruntea Institutului roagă mai ales pe sfinții preoți, dar și pe conducătorii mireni, să îndemne cât mai mulți oameni să se aboneze la această carte și să trimită lista abonaților împreună cu banii la adresa Institutului biblic românesc, Suceava, Strada armenească, nr. 9, Bucovina.

Biblioteca aceasta, care are să fie mana cerească și apa cea vie a sufletului, e menită pentru orice om, fie că știe multă, fie puțină carte. De aceea recomandăm și noi cu tot dinadinsul sprijinirea ei, căci va fi întru folosul sufletului nostru.

Institutul scoate și o revistă, care apare numai când este trebuință, și costă 12 numere 6 coroane, un număr singur 20 bani. Numărul cel dintâiu a apărut, cuprinzând statutele și câteva prea frumoase articole religioase.

Românii și Rutenii.

Deputații români și ruteni din dieta Bucovinei s'au înțeles, ca până la 15 Februarie anul acesta amândouă națiunile să aleagă câte 6 delegați, cari sfătuindu-se apoi împreună să stabilească condițiunile, pe temeiul cărora să se poată regula chestiunea (afacerea) bisericească.

Biserica gr.-or. din Bucovina a fost când cu răpirea Bucovinei curat românească. Dela alipirea la Austria a acestei bucăți din Moldova (în anul 1775)) au năvălit pe vechiul pământ românesc nu numai omida jidană, ci și o mulțime de Ruteni (Rusi), cari erau tot gr.-or. Aceștia au știut să se vâre pretutindeni, așa că biserica nu mai e curat românească. Pentru a scăpa de acești arici, e vorba să se încerce acum o separare (deosebire) între cele două popoare.

Când Gheorghiță poronci să-l aducă, el se înspăimântă și mai rău; argații fură siliți să-l aducă în brațe. Iar când stăpânul său îl întrebă ce are și de ce s'a tulburat așa, bătrânul, fără a putea răspunde, arăta cu degetul pe Pârnu. Dar atunci Pârnu, recunoscându-l, strigă:

— Pre legea mea, ăsta e afurisitul dăunchiaș, care mi-a furat ieri calul și dăspre care vă spusei astă noapte! Ce ai făcut cu armăsarul meu moșiu? zise el către moșneag.

În locul bătrânului, care nu era în stare să scoată un cuvânt, Axinte răspunse:

— Ieri, pe la toacă, am văzut pe moș Cozma venind în fuga mare, pe un armăsar sur rotat. Era foarte spăriet și când l-am întrebat de ce o lăsat prisaca, mi-o răspuns că o dat peste el un drac, negru și gol, care o voit să-l stringă de gât și că o scăpat cu vai nevoie, sărind pe calul dracului și venind în fuga mare la Curte. Calul este la câmp: îi frumos și pare de soiu.

— Și cum să nu fie dă soiu, neică, da-

că e chiar dă la Basarab, zise Pârnu.

— N'aibi grijă Jupâne, spuse atunci Gheorghiță, văzând că se întârzie cu vorba și fiind nerăbdător să plece, calul Dumitale va fi îngrijit ca și în grajdurile lui Basarab Voevod. Deocamdată, fă bine și încalecă pe acest murg; cred că te va mulțumi căci îl am de bun.

Pârnu sări sprinten pe armăsarul de soiu pe care-l ținea cu greu un argat și pilda lui fu urmată de Ștefan și de Mihu, apoi Gheorghiță încălecă și el. Trecură dinaintea oștenilor înșirați care, tocmindu-se câte doi, îi urmau pe poartă.

Până devalde de sat, merșeră în pasul cailor dar, îndată ce se găsiră pe loc drept, puseră caii la umbletul pentru care erau vestiți.

În cap mergea Gheorghiță cu Părintele Isaia, cu Toma Alimoș și cu Oprea Corobană, cel mai bătrân dintre kneji. Apoi veneau Mihu cu Ștefan și, îndată după dâșii, Pârnu cu cel mai tânăr din kneji și cu un hotnog mai în vârstă, iar în urma

acestora întregul și al oștenilor. Venind vorba despre Șalga, Pârnu zise către tovarășii care mergeau pe lângă el:

— Ce minunată fâmeie trebuie să fie Jupâneasa Șalga! Vestea dăspre vitejile ei au pătrunseră până la Curtea lui Basarab, iar lăutarii le cânta nu numai păste Olt, dar chiar păste Dunăre, după cum singur mă putui încredința cu prilejul ălei dă pă urmă solii a mele, la țarul Dușan.

— Ii femeie minunată de tot, zise kneazul Maxim, nu-i numai vitează fără seamăn, dar am auzit dela tată-meu, că nu poți găsi cap de bărbat iscusit, ager și cuminte ca al ei la sfaturi, iar dela mama, că gospodină ca dânsa nu este între munți și Nistru. Ș'apoi ce frumuseță de femeie!

— Oare de câți ani să fie? întrebă Pârnu.

— Zău nu știu, răspunse Maxim, nu cred să fie mare tare de ani, poate știi Dumneta, hotnoage Vlad?

— Are patru zeci și doi până la patru zeci și trei de ani, răspunse hotnogul care

Numărul alegătorilor din comitatele Sibiiu, Braşov, Târnava-mare, Târnava-mică şi Bistriţa-Năsăud.

Deputaţii saşi au primit o copie de pe lista, care arată numărul alegătorilor după legea cea veche şi după proiectul cel nou în comitatele numite mai sus.

Iată aceasta copie:

I. Comitatul Sibiului (fără oraşele Sibiiu şi Sebeş):

	Alegători	Români	Saşi	Maghiari
Până acum	2,776	1,131	1,536	104
După proiectul nou	10,664	5,536	4,856	285

Oraşul Sibiiu:

Până acum	1,889	238	1,239	404
În viitor	3,285	451	2,066	745

Oraşul Sebeş:

Până acum	582	265	252	62
În viitor	773	352	317	101

H. Comitatul Braşov (fără oraşul Braşov):

Până acum	2,831	178	1,089	296
În viitor	4,584	1,145	3,184	2,168

Oraşul Braşov:

Până acum	2,831	519	1,153	1,177
În viitor	4,584	909	1,652	1,984

III. Comitatul Târnava mică:

Până acum	2,286	591	514	1,180
În viitor	7,004	1,854	2,826	2,313

IV. Comitatul Târnava-mare (fără Sighişoara şi Mediaş):

Până acum	2,795	498	1,902	893
În viitor	13,947	3,291	9,309	1,323

Oraşul Sighişoara:

Până acum	693	77	458	159
În viitor	1,186	128	743	306

Oraşul Mediaş:

Până acum	377	47	262	65
În viitor	730	99	469	153

V. Comitatul Bistriţa-Năsăud (fără Bistriţa):

Până acum	2,113	813	974	324
În viitor	9,852	6,045	3,666	726

Oraşul Bistriţa:

Până acum	894	98	553	242
În viitor	1,478	200	841	428

Cifrele de mai sus ne arată mai bine ca orice alte vorbe nedreptatea strigătoare

călărească de cealaltă parte a lui Pârnu. Tîn minte că când o furat-o Căpitanul Voicu sunbla vorba că împlinea şapte-spre-zece ani, de atunci sunt două-zece şi cinci de ani, prin urmare Jupâneasa Şalga este acum de patru-zece şi doi.

— Cum, întrebă Pârnu, ea a fost furată de la părinţi? Te rog, hotnoage, fă-mi parte şi mie de această povestire.

Hotnogul, bucurat de vorbă şi măgărit că are şi el ceva de povestit rudei unui Voievod străin, se grăbi să-i împlinească dorinţa. (Va urma).

„Foaia Poporului“ cu numărul se află de vânzare în Sibiiu — în tot decursul săptămânei — la Administraţia foil, strada Măcelarilor Nr. 12, precum şi în trafica şi prăvălia de ziare L. v. Németh în strada Turnului (Saggasse) Nr. 12, iar pentru partea de sus a oraşului în trafica şi prăvălia de ziare H. Frank, strada Cisădiei Nr. 36.

la cer, care ni se face nouă Românilor prin proiectul de lege electorală al lui Tisa-Lukaci. Un lucru ne miră: Pentru ce Saşi să li se dea în Ardeal şi acum un privilegiu (să fie preferiţi) la alegeri faţă de Români, când văd că Jidano-Maghiarii, stăpânii şi tovarăşii lor s'au înmulţit printre ei în mod nu se poate mai îmbucurător pentru ei. Şi-aşa soarta lor, în urma acestei tovarăşii strănse, nu poate fi alta decât să fie înghiţiţi de Jidano-Maghiarii. Noi Români n'am înghiţit pe nime şi nu vom înghiţi, căci nu vrem să ne amestecăm cu venetici.

Câţi Români suntem?

După datele oficiale cele mai nouă, numărul Românilor e acesta:

România:	7 milioane	500,000
Austro-Ungaria:	3 milioane	350,000
Rusia:	1 mil.	500,000
Turcia:		400,000
Serbia:		350,000
Bulgaria:		100,000
Grecia:		50,000

Cu total 13 milioane 250,000

Dacă ne gândim însă la recenzământul (numărătoreala) mincinos din Ungaria şi Rusia numărul Românilor e pe puţin scotit de peste 14 milioane de suflete.

Fiecare Român

mai de dai Doamne ar trebui să cetească în aceste zile o gazetă cum se cade, din care se afle despre marile frământări, ce se petrec în toată lumea.

Toate naţiunile din Europa urmăresc cu mare atenţiune desfăşurarea lucrurilor în Balcani. Noi Români, cari suntem atât de aproape de ţările balcanice, nu mai încapem încoială, că trebuie să urmărim în prima linie cele ce se petrec în jurul nostru.

Fiecare Român să-şi aboneze cel puţin o gazetă românească, de unde va putea afla foarte multe. Dintre gazete, desigur că „Foaia Poporului“ este cea mai potrivită, fiindcă

„Foaia Poporului“

este

cea mai veche, mai bună şi mai ieftină
foaie pentru poporul nostru.

Aduce cele mai nouă
ştiri de peste tot locul

precum şi

foarte multe chipuri
din lumea întreagă.

Cuprinsul ei, foarte bogat şi variat, este anume întocmit pentru trebuinţele ţăranului român.

Numeri de probă se trimit la cerere
ori-cui gratis.

Abonarea se poate face cu începutul
fie-cărei luni şi costă:

Pe un an întreg	4 cor. 40 bani
Pe o jumătate de an	2 „ 20 „
Pentru ţările străine	11 „ anual

Abonaţii cei noi primesc în cinste
şi partea romanului „Cu paloşul“, care
s'a tipărit până acum în foaie, precum
şi Călimarul de părete.

Laţiţi deci „Foaia Poporului“ presă
tot locul, ca astfel să o putem face şi
mai bună!

Literatură şi ştiinţă

Banul.

Ooana după bani, pe cari să-i putem preschimbă cu lucrurile trebuincioase în viaţă, e aşa de mare, încât foarte puţini sunt oamenii, cari să se întrebe de unde vin şi prin ce schimbări au trecut, cu toate că şi banul îşi are istoria lui, precum şi-o are şi un popor de pildă.

Ceice se ocupă de istoria neamului omenesc ne povestesc, că au fost vremuri, când banul eră necunoscut, căci omul îşi făcea singur tot ce îi trebuia: vâna singur animalele, carnea cărora o mănca şi pielea cărora o întrebuintă pentru îmbrăcăminte; îşi culegea singur poamele, pescuia peştii, rupea crângile, din cari să-şi facă coliba.

Cât timp trebuinţele omului se mărgineau la o mâncare simplă, o piele de animal pentru îmbrăcăminte şi o peşteră sau o colibă pentru locuinţă, n'avea lipsă de ajutorul nimăru pentru a-şi împacă aceste trebuinţe. Dar ele se înmulţiră cu timpul, unele lucruri nu şi-le putea face singur, altele erau prea îndepărtate; unii oameni căpătau o îndemânare mai mare pentru facerea unor lucruri şi cei mai puţini îndemânatici voiau şi ei să aibă lucruri mai frumoase.

Atunci s'a născut întâia-oară ideea de-a schimbă lucrurile între ele: celce se pricepea să facă săgeţi mai bune le schimbă cu celce şta să facă un vas mai frumos, pescarul da peştii prinşi de el pe carnea animalului vânat de vânător. Iată dară, cum a fost începutul negoţului, adică schimbul prisosului unuia cu prisosul celuilalt.*)

Se întâmplă însă, ca un vânător să aibă trebuinţă de un vârf de lance, iar ferarul de o blană (piele) de urs. Eră însă mai greu să vânezi un urs, decât să faci un vârf de lance. De aceea ei trebuiau să statorească valoarea blanei şi valoarea vârfului de lance şi ajungeau la convingerea, că blana e mai mult vrednică decât vârful de lance, de aceea ferarul trebuia să mai dea unele lucruri. Preţurile acestea cereau mult timp şi multă gâlceavă.

Cu timpul oamenii au ajuns să stabilească valoarea (hotărăscă preţul) unor lucruri sau animale, aşa că negoţul se făcea mai uşor. Se statorise adică, că un bou face atâtea oi, o oaie atâtea peşti şi aşa mai departe. Lucrul cel mai trebuincios, cel mai des întrebuintat în schimb, având deci o valoare mai statornică, începă să fie întrebuintat ca mijloc de schimb. Astfel popoarele, cari trăiau din vânat, începură să întrebuinteze ca mijloc de schimb blana animalelor vânat. Despre orice lucru, ce voiau să cumpere prin schimb, spuneau, că e vrednic atâtea piei de vulpe, de cerb sau alte animale.

Popoarele, cari trăiau din păstorit, îşi socotiau averea după capetele de vite, pe cari le aveau. De aici şi cuvântul *capital*, care vine din vorba latină (romană) *capita*, adică capete de vite. În Abisinia (o ţară din Africa) s'au folosit de sare ca mijloc de schimb, în Virginia (unul din Statele-unite ale Americii) de tăbac şi aşa fiecare popor de aceea are în cătine mai mare.

*) Aceasta se face şi în ziua de astăzi, numai că cu ajutorul banului: plugarul vinde bucate şi vite şi cu banii căpătaşi pe ele cumpără marfa făcută de meseriaş.

Toate aceste lucruri de schimb îngreunau însă negoțul din mai multe cauze. O cauză eră, că ele aveau un volum (întindere) mare și valoare (preț) mică. Așa de pildă voind cineva să cumpere un loc, îi trebuiau mulți boi sau multe cară de grâu, ca să se plătească. Alteori vrând să plătească cu o blană (piele) de animal, aceasta se întâmpla de nu ajungea pentru prețul lucrului, pe care vrea să-l cumpere în schimb și dacă ar mai fi dat încă o blană, ar fi fost prea mult. Să o strice tăind numai o bucată din ea, iar nu eră bine, căci blana avea valoare (preț) numai dacă eră întreagă.

O altă cauză, care îngreună negoțul prin schimb, eră și faptul, că unele lucruri erau greu de transportat până la locurile, unde eră târgul de schimb. Alte obiecte de schimb se stricau sau erau greu de păzit.

Toate aceste cauze au făcut pe oameni să-și bată capul, cum ar putea găsi un lucru, care să le folosească ca mijloc de schimb, fără să-și schimbe prețul, fără să fie greu de transportat, fără să se strice și să aibă și el valoarea (prețul) lui. Se mai cerea, ca lucrul acesta să poată fi împărțit în bucăți și mai mici, cari încă să-și aibă valoarea lor.

Singura materie, care întrunește toate însușirile acestea, s'au aflat a fi *metalele*. Cât timp ferul avea un preț mai mare, s'au făcut monete (bani) de fer. Acestea însă rugineau, afară de aceea trebuiau făcute prea mari. Cu timpul ferul s'a estinit așa de tare, încât îți trebuiau chilograme întregi de monete de fer, ca să cumperi ceva mai de ispravă. Au început să bată apoi monete (bani) de plumb și de cositor, dar acestea au dispărut cu timpul. S'au bătut apoi monete de aramă, de cari se mai bat până 'n ziua de astăzi pentru a cumpăra lucrurile cele mai eftine.

Cele mai bune metale pentru baterea monetelor s'au aflat însă a fi *aurul* și *argintul*. Metalele acestea nu-și schimbă prea mult valoarea, sunt la fel pretutindeni, cuprind într'o bucată mică o valoare mare, se pot împărți în bucăți mai mici și fiecare bucată își păstrează valoarea, ce i se cuvine, afară de aceea aurul și argintul nu pot fi făcute pe cale măiestrită din alte metale.

Aurul și argintul s'au întrebuințat ca mijloc de schimb și înainte de-a se bate bani din ele, dar atunci se cântăreau, așa că se zicea, că un bou costă, dacă am socoti după măsurile de astăzi, atâtea grame de aur. Cântăreala aceasta încă eră grea și nesigură. De aceea stăpânirile au făcut bani de aur și de argint, având fiecare o greutate hotărâtă, care nu se schimbă nici odată.

Pentruca să nu se facă monete prea mici de aur și de argint, pentru cumpărarea de lucruri mărunte s'au făcut, precum am spus, bani de aramă și în timpul mai nou și de nică (cum sunt monetele de 10 și de 20 bani). Acestea adevărat, că nu au valoarea scrisă pe ele, căci de 20 de bani capeți cu mult mai mult nică, decât e în moneda de 20 bani. Dar statul garantează, că-ți dă argint sau aur pentru ele.

Parte pentru ușurarea comerțului, parte din cauza datoriei statului, care le plătește cu aur, s'au făcut și bani de hârtie, garanți de stat, care îți dă aur pentru ele.

Observări dela sate.

— In formă de poezii populare. —

Cine dintr'o lege sare,
Nici un Dumnezeu nu are!

— Sunt azi oameni, cine-i vede,
Creștini cucernici îi crede;
Căci în bine și în rău
Ei vorbesc de Dumnezeu,
Dela gură; dar în ei
Clocote ura, de răi.
Credința lor e o foale
Ce să frângă sau îndoale,
La o suflare de vânt;
Pentru ei aceea-i sfânt
Ce-i făcut pe placul lor;
Ce-i în contra dumiilor,
De-ar fi ori și cum de bine,
Și făcut de ori și cine,
Fie faptă cât de sfântă,
O întorc și o desmântă.
Dar din gură tot mereu
Amintesc pe Dumnezeu.
De vreți pilde, — vă arăt,
Căci am la răvaș bogat.

Dintre cele multe, una
Imi amintesc totdeauna
În gând: — A fost într'un sat
Un țaran nu prea bogat,
Căruia, ceva să-i placă,
Nime nu putea să-i facă.
Dar la ori ce se făcea,
Gura nu și-o prea ținea,
Ci, zicea în feliul lui:
„In numele Domnului
Asta nu o pot lăsa,
Ori și ce se va 'ntâmpla.“

Ce făcea învățătorul,
Dărâma ușurătorul;
Cerca preotul să facă,
Omul cheltuia o vacă,
Numai se poată strică,
Ce preotul ridică.
Și cum știți, că în păduri
Se află și uscături,
S'au aflat și'n acel sat
Oameni, care l'au ajutat

Pe el, de-au pus bețe'n roate,
Lucrurilor bune, toate!

Dar odată s'a 'ntâmpat:
Satu 'ntreg a ascultat
De preot; — copiilor,
Încă un învățător
Au adus, să fie doi.

Două vaci și zece oi
Și-a păpat nemulțămîntul,
Fătarnicul și 'ndrăcîntul.
Ca treaba s'o tortocheze
Pofta lui se triumfeze.
Dar când a văzut la urmă,
Că puterea i-se curmă
Și că acum n'a răzbit,
Legea și-o a părăsit.
Iar atunci a văzut satul,
Cine e Chifor fătarnul,
Și l'a pus la locul lui:
La disprețul satului!

Mai tot al cincilea sat
Avem câte-un botezat,
Căru-i place să se certe,
Zicând: Dumnezeu mă ierte,
Asta e fărădelege,
Eu mă dau la altă lege.
Și astfel de e unit
El se face neunit,
Sau întors, — căci, vezi, pe plac
Un sat de oameni nu-i fac.

Știți voi însă ce e baiul?
— Credința lor e ca paiul
De subțire, și-o ia vântul,
De umple cu ea pământul.
Căci în cine e credință
Mare, ori ce-l amenință,
Nu-l va clătina din loc,
De-ar avea sub talpă foc.
Ci va zice, domn, țărean,
Ca Constantin Brâncovean:
Faceți cu min' ce veți vrea,
Nu mă las de legea mea!
Și credința nu e boi,
Să o vindem când vrem noi,
Și cine dintr'o lege sare
Nici un Dumnezeu nu are!

Petrea Dascălul.

Ce cere România dela Bulgaria?

Aci punem harta (mapa) cu partea aceea a Dobrogei, pe care o cere România dela Bulgaria. Sus, în stânga, se vede o parte a României, care e de cătră Bulgaria. Prin mijloc merge Dunărea. În partea de jos, la stânga, e Bulgaria, iar la dreapta e Dobrogea, care se întinde până la Marea-Neagră.

La dreapta în partea de sus, e o parte a Dobrogei, care se ține și acum de România. Aceasta mai cere toată partea aceea încadrată cu puncte albe, dela Silistria până la Kavarna, dimpreună cu aceste două orașe. Bulgaria nu vrea însă să dea, decât puținul pământ din mijloc (însemnat cu negru), care cuprinde numai 18 simple comune bulgărești, pe când întreg teritoriul, cerut de România, are o întindere de 3000 kilometri pătrați.

Poezii populare.

Din Porcești.

Măi bărbate din pădure
Fă-mi războiu, pânză oiu pune,
Și oiu pune-o după casă
Căți vor trece toți să țasă.

Și oiu pune-o după gură,
Căți vor trece le-oi da gură.
Mi-am pus pânza 'n feleșteu,
S'o puiu pe bărbatul meu,
La bărbat haine de sac,
Și la drăguț de bumbac.

Mândra mea-i mândră cuminte,
Nu umblă să ție vite,
Numai poale 'mpăturate,
La păpuși călcaie 'nalte.

Culese de Ioan Sănu.

Din Bendorf.

Fă-mă Doamne ce mi-i face,
Fă-mă izvorăș de frunte,
Sub poalele unui munte,
Izvorăș cu apă rece,
Să bea câți voinici vor trece,
Iar eu pe cel mai iubit
Să mi-l aleg de trăit.

Bădișo cu buze moi,
Dragi ne suntem amândoi,
Este-un deal mare 'ntre noi.
M'oi ruga la Precești
Și dealul l'a așeza,
Șapoi, dragă, ne-om lua.

Frunză verde și una,
Noapte bună mândra mea,
Nu știu când ne-om mai vedea.
De când mândră te-am văzut,
Tare dragă mi-ai căzut,

Dar văd eu, că nici odată
N'om putea fi la olaltă.

Foaie verde de cicoare,
E o fată ca o floare,
Dela noi a patra casă,
Săruta-o-aș nu mă lasă.

Culese de Eleonora George.

Mort între pâni.

Un Țigan întâlnește pe altul, care se
bocește rău.

— Da ce plângi, Praleo?

— A murit dada.

— Ce i-a fost?

— A murit de foame, înțepenit între
pâni.

— Cum se poate asta?

— Bine, că eră pe vremea secerii. Pâ-
nea cea veche se trecuse, cea nouă eră să
vie și tocmai aci l-o luat arhanghelul.

Revoluționarii din Constantinopol.

— Vezi descrierea chipului la pagina 10. —

Știrile Săptămânii.

Sibiu, 30 Ianuarie n.

Cătră cetitori.

Facem cunoscut tuturor acelor, cari încă n'au plătit Foaia pe anul acesta, că din săptămâna viitoare încolo, n'o să li-o mai trimitem.

De aceea îi rugăm, ca să trimită banii cât mai curând, spre a putea primi foaia în rânduală și pe mai departe.

Tocmai acum se petrec atâtea lucruri în țara noastră și peste tot locul în lume, încât orice om mai de dai Doamne, ar trebui să cetească o foaie, de unde multe poate afla.

Ba în Foaia Poporului se publică și frumosul roman istoric „Cu paloșul“, care singur merită ca cineva să nu lase foaia la nici un caz. Intrerupându-se trimiterea foi acum, mai târziu nu vom mai putea trimite din nou partea cu romanul, fiindcă mereu vin abonați noi, căroră, bine înțeles, trebuie să le dăm romanul dela început, ca astfel să poată ceti mai departe. — Grăbiți deci cu toți și plătiți foaia la vreme!

Din acest prilej mai amintim, că isprăvindu-se Călimdarul Poporului, iar cereri fiind încă multe, am început din nou a mai tipări. — Toți aceia, cari doresc a-l avea, să ne scrie cât mai curând.

„Călimdarul Poporului“ e foarte tare căutat, fiindcă el e singurul călimdar românesc, care în anul acesta a adus chipuri dela războiul din Balcani. Numărul acestor chipuri se urcă la 40. Chiar și ministrul turc de război, care a fost zilele trecute omorât, se află în călimdar, dimpreună cu multe alte ilustrații. — Afară de cele vr'o 60 chipuri, călimdarul cuprinde atâtea lucruri bune și de folos, încât și cine ar avea unul sau două alte călindare, — va vedea, cât a făcut de bine, dacă cumpără și pe acesta. Se află de vânzare în toate librăriile și boltele românești, cu prețul de 40 bani. Cuprinsul călimdarului și condițiile de comandat se pot ceti la pagina 11 a foi.

Botezul principelui Mircea s'a hotărât a se face pe ziua de 20 Ianuarie st. v. în Palatul regal din București. Slujba va săvârși-o mitropolitul primat al Ungro-Vlahiei și exarh al plaiurilor (acesta e titlul mitropolitului din București de pe vremea, când eră și peste Românii din Transilvania și Ungaria). Nași vor fi Regele Carol și Împăratul Wilhelm al Germaniei. Acesta va trimite ca locțiitor pe un fiu al său.

Pentru ziaștii români. Direcțiunea Solidarității (uniunea tuturor băncilor bune românești) a făcut un apel cătră toate băncile românești să contribuie la fondul ziaștilor români, care abia e de 40 mii de coroane. Numai după ce va trece de 50 de mii, se pot da ajutoare din veniturile lui.

Părintele Ioan Vătășan, fost învățător, a dăruit 100 cor. pentru fondul ziaștilor.

Spiritul de jertfă în România. Dl Valerian Urseanu, profesor universitar, a dat ministerului de război al României o declarație în scris, că dă din moșia sa fiecărui soldat din Gusveni (județul Vâlcea, lângă comit. Sibiiului) câte 5 hectare de pământ (peste opt jugăre), dacă va fi războiu și armata română va trece Dunărea. Tot câte cinci hectare va da și văduvelor cu copii a soldaților căzuți în războiu.

Sporirea penziilor la văduvele funcționarilor de stat. După legea cea nouă de penziuni, toate văduvele funcționarilor de stat vor primi un adaus de 20 la sută (a cincia parte din penzia întreagă), dacă vor înainta încă în anul acesta o rugare, în care să spună, că cer sporirea pe temeiul §-lui 81 din articolul de lege 65 din anul 1912. Care nu face rugarea, nu primește sporul.

Noi Românii nu ne prea înfruptăm cu slujbe de stat, dar poate că totuși se află vre-o văduvă, care primește o penzie, fie cât de mică. Dacă are de pildă 600 cor., făcând rugare mai primește 120 cor.

Pentru anunțuri de căsătorie. Absolventul în teologie, dl Ioan Ignaton (Sibiu), în loc de anunțuri despre căsătoria sa cu d-șoara Teodora Antonescu (Săliște) a dăruit 10 cor. la „Fondul Victor și Eugenia Tordășianu, pentru înzestrarea fetelor sărace“, al „Reuniunii meseriașilor români din Sibiu“.

Legea cea nouă de imigrare din Statele-Unite americane. Casa reprezentanților (dieta) Statelor-Unite din America-de-Nord a votat legea cea nouă de imigrare, despre care am amintit pe scurt în alt număr. Părțile principale sunt acestea: darea capului se urcă dela 4 la 5 dolari. În Statele-Unite pot emigra (întra, merge) numai aceia, cari pot deveni (se pot face) cetățeni americani. Societățile de vapoare, cari îndeamnă la emigrare, vor fi aspru pedepsite. Persoane, cari sufer de boale trupești sau de-ale minții, nu vor fi lăsate în America. Vapoarele, cari vor aduce nebuni, vor fi pedepsite. Toate vapoarele, cari duc emigranți la America, trebuie să aibă pe bord medici, inspectori și îngrijitori americani, cari să supravegheze pe emigranți. Fiecare imigrant va fi pus să cetească *patruzeci de cuvinte mai obișnuite* din limba lui maternă. Celce nu le va putea ceti, trebuie să plece înapoi la Europa.

Cununie. D-șoara Marioara Beu din Apoldul inferior și dl Ioan Fătan, comerciant din Poiana-Sibiiului, și-o serbat cununia lor Duminecă în 13/26 Ianuarie 1913 în biserica greco-orientală din Apoldul inferior.

Maghiarizarea prin biserică. În țara noastră, o parte a Maghiarilor, a Slovaciilor, cei mai mulți Germani și Bunevății (un fel de Sârbi, cari trăesc între Dunăre și Tisa), apoi Croații, cari își au însă autonomia lor, sunt de religia romano-catolică. Episcopatul și clerul romano-catolic s'a pus însă în slujba maghiarizării, ceea ce se poate vedea bine și la noi în Sibiu, în sânul bisericii romano-catolice. Cu toată majoritatea catolicilor din Sibiu sunt Germani, ei au lăsat să le maghiarizeze școala și pe urmă și biserica, unde abia de se mai predică din când în când și nemțește. Nici nu mai vorbim de școalele de fete din mănăstirea călugărițelor ursuline și franciscane, cari sunt cunoscute ca cele mai mari maghiarizatoare, așa că părinții români, cari și-ar mai da fetele acolo, sunt de compătimit. Germanii din Sibiu, supărați, că limba lor e batjocorită tot mai mult și că primcuratorul lor a fost depus din slujbă de cătră șovinistul episcop catolic Mailat dela Alba-Iulia, au hotărât partea cea mai mare să treacă la biserica protestantă (a Sașilor). Pentru aceste cauze, în Sibiu se dă de câteva săptămâni încoace, o mare luptă între romano-catolici.

Reuniunea de înmormântare din Rășinari va țineă adunarea generală ordinară Mercuri în 30 Ianuarie v. (12 Februarie n.) 1913, la ora 1 după amiază, în edificiul școlii. — Direcțiunea.

Concertul „Reuniunii meseriașilor români din Sibiu“ s'a dat Dumineca trecută în sala cea mare dela „Unicum“. O înfățișare plăcută dădea sălii mai ales faptul că toate coristele erau îmbrăcate în frumosul port săliștenesc și afară de astea o mare parte dintre celelalte domnișoare au găsit de cuviință că la o sărbătoare ca asta să vină și ele îmbrăcate în portul nostru național. Și atâta lume românească ca la acest concert mai rar să vezi. Au venit oameni și din comunele învecinate să asculte frumoasa cântare românească.

Dacă a reușit acest concert așa de bine, asta se datorește, în mare parte, acelor teologi și pedagogi cari au avut bunăvoință să dea ajutor coriștilor reuniunii. Puteri pentru susținerea unui cor s'ar afla, — nu-i vorbă, — și în sinul clasei noastre de mijloc, dar micile intrigi cauzează întotdeauna desbinări și astfel de intrigi se întâmplă cam de regulă când e vorba de vr'o faptă bună. Să sperăm că pe viitor se va îndrepta această stare de lucruri și fiecare, — după cât îl ajută puterile, — va stărui într'adevăr să dea mână de ajutor unei societăți care lucră numai pentru binele clasei de mijloc.

Corul a fost condus cu precizie de absolventul de teologie, dl I. Ignaton. Dintre cântări a plăcut mai mult publicului doina „Codrule, Măria Ta“ de T. Popovici, „Badea meu“ de Bena și „Răsunetul Ardealului“ de I. Vidu. Doina dlui T. Popovici a fost punctul cel mai greu și cel mai frumos din program. Ascultând această cântare ți-se părea că rătăcești pribeag prin desiș de codru și în freamătul frunzelor și susurul apelor auzi glasul voinicului cununat cu codru, cum își trăgănează de frumos doina lui pornită din adâncul inimii. Corul mut (fără cuvinte) era freamătul codrului iar glasul voinicului ni l'a redat așa de duios și pătrunzător dl Constantin, pedagog, cu puternica d-sale voce de bariton eroic. La cererea generală a publicului a trebuit să mai repeteze încă odată această minunată compoziție a dlui prof. T. Popovici. Deasemenea și frumoasa compoziție a dlui Vidu „Răsunetul Ardealului“ unde a escelat mai ales soprana, a plăcut foarte mult publicului, mai ales solo (doina) din această bucată, cântată bine de d-șoara Eugenia Roman. Ca soliști s'au distins dnii N. Ișan cu trei doine de T. Brediceanu și cu un duet de I. Murășan (cântat împreună cu d-șoara Roman), dl I. Stanciu cu unele române foarte drăguțe și dl Ștefan Vlad cu „Lenaș dragă“, română. Deasemenea a plăcut publicului și cunoscuta cântare populară „Dute badeo și te culcă“, aranjată pentru cor mixt de I. Ignaton. D-șoara Elena Bordea a declamat cu pricepere poezia „Oda ostașilor români“ de Alexandri. Corul bărbătesc deasemenea a fost la înălțimea cuvenită.

După concert s'a jucat din partea unui grup de tineri, instruați de maestrul de dans dl N. Stoica, „Călușorul“ și „Ciobănașul“, iar după aceasta a urmat dansul până în zori. — Din venitul curat al acestei petreceri comitetul reuniunii a hotărât să dea o parte unei coriste spre a se perfecționa în străinătate în modistărie, cusătorie sau tricotaș.

Elin Grăia.

Sărăcie domnească. La școlile populare de stat erau vacante, luna trecută, 180 de posturi. Pentru acestea a publicat concurs, la care și-au prezentat cererile ~~doz~~ mii de concurenți. Cei mai mulți erau învățătoare.

Nu ne prinde mirarea, că ministrul școlilor închide mereu școlile noastre, ca să înființeze școli de stat, la cari să se adăpostească ceata de căfurari unguri leșinați de foame.

Impotriva episcopiei maghiare. Episcopul unit maghiar Pap Antal a trimis o circulară în limba maghiară către comunele înglodate în episcopia de Haidudorog, aducându-le cunoștință înființarea ei. În comunele românești, bravii noștri Români au protestat împotriva cetirii acestei circulare. În Sanislău de pildă au rupt circulara din mână preotului, spunând că nu vreau să știu de episcopia străină.

Convocare. Adunarea generală ordinară pentru anul curent a filialei sibiene a Reuniunii „Crucea-Roșie” se va ține în 6 Februarie a. c., la orele 4 d. a., în casa comitatului. La aceasta adunare generală vor lua parte și acei membri noi, cari au intrat în mod numeros în timpul din urmă.

Adunări mari în orașele României în contra Bulgariei. La Craiova, Braila, Slatina și în alte orașe s-au ținut Dumineca trecută adunări mari, în cari fruntași politici, cari sunt membri ai partidului guvernamental, au îndemnat guvernul să fie cât se poate de aspru față de Bulgari, altminteri îl părăsesc. La Craiova a vorbit și priștul Știrbei.

Emigrările. Tot mai greu e de trăit în nenorocita noastră țară. Numai din comitatul Solnoc-Dobâca, în majoritate românească, au emigrat în 1912 peste trei mii de oameni, toți în plină putere de muncă. Iar guvernul, în loc să se gândească la îmbunătățirea stării materiale a poporului, auncă milioane pentru maghiarizare și pentru căpătuirea tuturor puterilor.

Coadă la topor s'au făcut, după cum spune „Gazeta Transilvaniei”, câțiva preoți, învățători și alți Români (?) din Trăsnea, aranjând o petrecere ungurească cu ciardaș și alte rușini naționale, de dragul celor câțiva străini pripășiți acolo. În loc ca prin părăsirea lor să le arete drumul, de unde au venit, acești nenorociți s'au grăbit să le lingă tălpile. Rușine! Poporul nostru de-acolo va ști, cu ce le e dator celorce joacă la un loc cu dușmanul și-și pocesc numele pe invitări pentru petreceri străine.

Germania își mărește armata. Față de primejdia, care amenință mereu pacea europeană, Germania vrea să-și mărească armata cu încă trei corpuri de armată.

Perderile Bulgarilor, Sârbilor și Muntenegrinilor în războiul balcanic. Am dat și noi în câteva rânduri date statistice despre perderile suferite de aliații balcanici în războiu. Acum publică date chiar guvernele acestor state. Ministrul de războiu bulgar spune, că au avut 21 de mii soldați și 284 de ofițeri morți și 51 de mii soldați și 876 ofițeri răniți sau bolnavi. Din soldații bulgari dela Ceatalgea s'au îmbolnăvit 35 de mii de holeră, murind trei mii.

Ministrul de războiu sârb publică numai numărul răniților și bolnavilor, cari ar

fi de 35 de mii. Aceștia sunt numai răniții aduși în Serbia, căci despre cei rămași în Turcia nu spune nimic. Despre morți nu spune nimic, se crede însă, că Sârbii au avut peste 40 de mii de morți.

Muntenegrinii au avut zece mii de morți și de răniți, ceea ce face a șaptea parte din armata lor întreagă. Cei mai mulți s'au prăpădit la asalturile făcute de muntele Taraboșului de lângă Scutari, pe cari Muntenegrinii credeau, că-l pot cuceri cu iataganele și cu revolverele.

Despre Greci, cari n'au avut multe lupte, se știe numai atâta, că au pierdut foarte mulți soldați în jurul Ianinei, unde vor mai pierde încă.

Conviețuirile animalice. În Bănat mai ales trăiesc multe părechi ca animalele, adevărate necununăți. Vrednicul notar român Alexandru Murășan din Gavojdia a dat ordin, ca toți cei trăitori ca animalele să se cunune în timp de 30 de zile, altminteri vor fi amendati. N'au ascultat. Atunci i-a amendat. Toți aceștia s'au înștiințat acum la primărie și la preot, că vor să se cunune.

Cultura maghiară. În Cluj, unde din aproape 61 mii de locuitori sunt peste 50 de mii Maghiari, sunt aproape 19 mii de analfabeți, adevărate neștiutori de carte! Nu e mirare, că guvernele dușmane oricărei culturi a poporului, lasă chiar și pe Ungurii lor fără carte. Dar lor cel puțin nu le închide școlile, ca nouă, numai ca Români să rămână fără învățătură.

Un paș înainte. Ni se scrie: Locuitorii comunei Căvâran (comitatul Caraș-Severin) au serbat ajunul Crăciunului cu bucurie foarte mare. În seara ajunului s'a dat o petrecere serbătorească din partea tinerimei școlare din loc, sub conducerea dlui învățător Ioan Gasdăr, care a fost împreună cu cântări bisericești și colinde. Totodată s'a jucat și piesa teatrală în 2 acte „Dujmănoasa” de M. Drăgan, în care s'a combătut neîndurarea față de săraci, precum și beția, lenea, fala și prostia. Rolul cel mai greu l'a avut fiica dlui preot din loc, d-șoara Aurelia Lăpăduș, ca mamă, pe care l'a jucat foarte bine. A fost admirată și Florica, o fetiță tinăra a dlui comerciant din loc V. Teran, care nici decum nu și-a pierdut prezența în fața publicului, Măriuța Sirbu în rolul Anuței, fiica dujmănoasă, precum și Ana Fiiat în rolul Rujiței, caghicitoare, încă au jucat foarte bine rolurile lor. Nicolae Daia, în rolul lui moș Crăciun, cu cuvinte frumoase a îndemnat fetele să-și iubească: limba, legea, portul și datinele lor. Asemenea și celelalte fete precum și copiii colindători și-au achitat bine rolurile lor.

La finea piesei teatrale s'a declamat poezia: „Tot paore-i mai bine”, de Dr. G. Gârda, prin Constantin Daicoviciu, stud. IV. gimn., care a plăcut foarte mult publicului numărând ce a fost de față.

Tot cu aceasta ocaziune amintesc și fapta frumoasă a doamnei Catarina Teran din loc, care pe spesele D-sale a făcut pomul Crăciunului întru pomenirea vrednicului D-sale părinte reposat, Ioan Pocrian. D-zeu să-i primească jertfa frumoasă ce a făcut-o, și trăiască mulți fericiți ani cu întreaga familie, ca să mai poată face bucurie copiilor nevinovați; iar pe părintele D-sale, Ioan Pocrian, D-zeu să-l odihnească, căci a fost creștin bun și de omenie.

Aceasta petrecere care a fost prima

în Căvâran, s'a făcut la îndemnul dlui preot Eftimie Lăpăduș, și s'a adunat un venit curat de 48 cor., cari bani s'au și trimis Ven. Consistor diecezan din Caransebeș pentru fondul „Seminarului Episcopesc”. Suprasolviri au încurs dela următorii: Familia V. Teran 5 cor., Aurelia Lăpăduș 2 cor., Aurel Spătan preot în Sacul 2 cor., V. Tărian inv. în Sacul 2 cor., V. Caba notar 50 bani, Dan. Daicoviciu inv. în pens. 2 cor., Silvester Lajos inv. de stat 50 bani, N. Iorga faur 1 cor., A. Schevertner ciobotar 1 cor., Un suflet fără nume 2 cor. Înainte cu D-zeu Căvărăneni!

Un suflet fără nume.

Fată spion. La Cattaro, în Dalmația, unde sunt mulți feciori de-ai noștri mobilizați, poliția a văzut un om tinăr învățindu-se mereu pelângă întăriturile (cetățile) de-acolo. Bănuind, că e un spion, l-au arestat. Cercetându-l, au aflat, că e o fată, care încă nu vrea să vorbească nimic, prefăcându-se că e surdo-mută.

Lupte în Tripolitania. Cu toată pacea încheiată între Italia și Turcia și cu toate că viteazul Enver-bei a plecat de-acolo, ca să lupte acum împotriva aliaților balcanici, în Tripolitania nu e liniște. Arabii se mișcă mereu și nu de mult au atacat trupe italiene pricinuiindu-le mari pagube.

Isprăvile unui caporal nebun. La Nevesinie, în Herțegovina, a înnebunit un caporal din regimentul 18 de infanterie. El a luat o pușcă încărcată și descărcând-o, a omorât trei soldați și a rănit greu pe alți trei. A venit apoi un pichet de soldați, ca să-l aresteze și să-l lege. Nebunul a mai omorât încă un soldat și numai după o luptă înversunată a putut fi omorât cu focuri de pușcă.

Nenorocire la o vânătoare. Un conte din Germania a aranjat o vânătoare mare, la care a invitat mai mulți conți și baroni. Când să-i dea feciorul lui pușca, cocoșul s'a acățat de o crenguță și pușca s'a descărcat în flămânzarea contelui. Cu toatecă era încărcată numai cu alice (șireduri), descărcându-se prea de aproape i-a făcut contelui o rană așa de grea, încât a murit îndată.

Întâmplarea aceasta dovedește de nou cu câtă grijă trebuie să umblăm cu armele.

Prins pe urma unui vis. Dela un fotograf din Chezdi-Oșorheiu a furat cineva șase lămpi electrice mici. Hoțul n'a putut fi prins. La câteva zile după furt, fotografu a visat, că lămpile i le-ar fi furat un învățăcel dela o pitărie din apropiere. El a spus visul unui polițist. Acesta a chemat numai decât pe învățăcel și luând la întrebări, învățăcelul a mărturisit că într'adevăr el a furat lămpile.

Carne de mortăcină. La spitalul din Hodmezevașarheli au fost aduse cinci persoane, tatăl, mama, un cumnat și doi copii, cari mâncând carne de mortăcină s'au otrăvit. Familia aceasta avea un porc gras. În cocină veniau însă și mulți cloțani (guzgani), cari mâncau din troaca porcului. Ca să-i prăpădească, proprietarul a pus otravă în cocină. Din otrava aceasta a mâncat și porcul, așa că într-o dimineață l-a găsit mort. Se vede, că Ungurii de pe pustă mănâncă mortăcinile, căci și păgubașii aceștia au făcut gulașuri și papricașuri din carnea mortăcinii, care era otrăvită și de care s'au otrăvit și ei.

Revoluționarii din Constantinopol.

— Vezi chipul la pagina 7. —

La alt loc al foi de azi spunem, că în Turcia s'au întâmplat schimbări mari la sfârșitul săptămânii trecute. Partidul Turcilor tineri a silit pe Turcii bătrâni — cari erau la cârmuirea țării — ca să se mulțumească din posturile lor de miniștri. Asta din pricina că bătrânii erau pe cale, ca să încheie pace de așa, că ei predau Bulgariilor Adrianopolul, care este orașul sfânt al Turcilor, unde sunt îngropați atâția sultani de-ai lor.

Pentru a încunajura încheierea unei păci atât de rușinoase, Turcii tineri și-au luat înainte, ca să pătrundă cu puterea în palatul, unde țin miniștrii ședințele, silindu-i ca să se mulțumească de posturi. Și fiindcă în Turcia ofițerii încă se amestecă în politica partidelor, — Turcilor tineri le-a reușit ușor țânta lor.

Pentru ducerea la îndeplinire a planului, a fost ales viteazul conducător al trupelor turcești din Tripolitania, *Enver-bei*. Acesta s'a pus în fruntea unei grupe de ofițeri, cari au pătruns în palatul ministerial. Aci au făcut de frică pe ministrul-președinte Kiamil-Pașa, ca să subscrie scrisoarea, prin care se mulțumește de post. Ministrul de războiu Niazim-Pașa o trăgăna și nu voia să se învoiască. Ba aghiotantul lui se zice, că ar fi puscat asupra ofițerilor lui Enver-bei. Atunci aceștia încă au puscat, iar Niazim Pașa și alți 8 ofițeri au căzut morți îndată, sau în curând după aceea au fost gata.

Enver-bei a mers cu scrisoarea lui Kiamil-Pașa la Sultanul, pe care l'a silit ca numai decât se numească de ministru-președinte (mare vizir) pe Mahmut-Şevchet-Pașa, iar ceilalți miniștri încă să-i înlocuiască cu alții, propuși de Enver-bei.

Sultanul, — ce era se face? — a împlinit numai decât dorința lui Enver-bei. Noii miniștri și-au ocupat atunci îndată posturile, iar pe miniștrii cei vechi i-au închis în palat, ca să nu poată eși afară.

Chipul din foaia de azi ne arată, cum pe strădăie Constantinopolului lumea demonstrează contra vechiului guvern, care voia să încheie o pace atât de rușinoasă, iar noului guvern îi aduce laude, — Sus, în stânga, e portretul generalului Enver-bei, iar lângă el e comandantul armatei turce, care apără Adrianopolul, Şucri-Pașa. În mijloc e portretul marelui vizir Şevchet-Pașa, dela acesta spre dreapta e İzzet-Pașa care a ajutat mai mult pe Enver-bei la delăturarea vechiului guvern. Portretul din urmă, din dreapta, e al lui Niazim-Pașa, ministrul de războiu, care a fost omorât. (Chipul acestuia, dimpreună cu alte multe, se află și în Călimdarul Poporului pe 1913).

Ultime știri.

In preajma începerii războiului balcanic din nou.

Azi, Joi, când scriem aceste rânduri, din Sofia (capitala Bulgariei) vine știrea, că guvernul bulgar a hotărât și a înștiințat pe comandantul trupelor bulgare dela Ceatalgea, — ca acesta să abdică cu ziua de azi armistițiul. (Asta însemnează că în câteva zile iar se va începe bubuitul tunurilor la Ceatalgea și spre Constantinopol.)

Londra (capitala Angliei). Imputerniciții (delegații) țărilor balcanice au dat

Marti și Mercuri mai multe mese comune, la cari au invitat și străini. Asta s'a făcut în vederea plecării lor din Londra. Marti delegații țărilor aliate au ținut ședință, în care au hotărât să predea o scrisoare delegaților Turciei. Cuprinsul acestei scrisori este, că, neputându-se ajunge la o înțelegere, ei consideră toate pertractările (conșfătuirile) de încheiate. Mercuri a fost predată aceasta scrisoare imputerniciților Turciei. O copie a scrisorii au dat și ministrului de externe al Angliei. Iar pe de altă parte, prin o scrisoare adresată tot lui Grey, ministrul de externe al Angliei, delegații aliați mulțumesc regelui și guvernului englez pentru buna primire în Anglia. Aliații se pregătesc să plece din Londra pe Sâmbătă sau Duminecă.

Constantinopol. Comitetul partidului Turcilor tineri a adresat o proclamațiune (scrisoare) către tot poporul turcesc, în care se zice între altele: „De 600 de ani țara n'a fost într'un așa pericol ca acum. E datorința noastră să o apărăm, altcum toți urmașii noștri ne vor blăstăma“.

Sofia. Generalul Savoff a adresat armatei bulgare un ordin de zi, în care se zice, ca soldații să prindă curaj pentru o nouă luptă victorioasă.

Constantinopol. Azi, Joi, e vorba că noul guvern al Turciei va da răspuns la nota (scrisoarea) Marilor Puteri, despre care am mai vorbit. Se crede însă, că Turcia va respinge cererea Marilor Puteri, ca ea să predea Bulgarilor orașul Adrianopol. (Temându-se de aceasta, Bulgaria a aflat cu cale ca tot azi, Joi, să abdică armistițiul. Prin asta ar vrea să mai înfrice pe Turcia din cât se poate. Dar la încheierea armistițiului s'a hotărât, că numai la patru zile după abdicarea acestui armistițiu e permis a se începe din nou luptele. Iar în aceste patru zile desigur, că Marile-Puturi vor mai face oare-cari încercări, ca să-i înduplece la pace și pe unii și pe alții. Alt-cum pe Duminecă sau Luni vor bubui din nou tunurile la Ceatalgea.)

Ce face România?

București. România a cerut, ca delegatul ei Mișu și cu Danev al Bulgariei, să încheie un protocol în Londra, unde petrec ei, asupra cererilor României și concesiunile, ce vrea să le deie Bulgaria.

În camera (dieta) României prim-ministrul Maiorescu a fost întrebat azi, Joi, asupra stărilor cu Bulgaria. El a răspuns: Cererile noastre sunt serioase. Deocamdată se poartă încă conșfătuiri. Guvernul primește toată răspunderea. Mai mult va face cunoscut în curând. (În România crește însuflețirea pentru a porni războiul contra Bulgariei. S'au ținut adunări la Braila, Galați, Craiova, Bârlad etc. *Red.*)

Londra. În protocolul ce s'a încheiat între reprezentantul României, Mișu, și Danev al Bulgariei, se cere din partea României mai mult ca până acum. Și adică: o linie de graniță, care să pornească dela Tutrakan (aproape de Oltenița) și să meargă drept (oblu) până la Balcik. Se mai cere apoi libertate deplină pe seama școlilor, bisericilor și a Românilor locuitori în Bulgaria. (Vezi și harta — mapa — ce se află la pagina 6 a foi).

În urma celor de mai sus, putem zice, că acum de fapt au ajuns lucrurile acolo, încât peste câteva zile sau se încheie pace cum se cade, sau apoi se începe din nou un războiu înverșunat, ale cărui valuri vor

pune, poate, în mișcare Europa întreagă. Mai cu seamă, că Rusia nu se arată a fi destul de astâmpărată, ci unele foi de-ale Rușilor au spus pe față, că pe mare au trimis soldați Bulgarilor.

Ce e cu greva generală?

Conducătorii partidului socialist au hotărât Dumineca trecută la Budapesta, ca să proclame (se facă) o grevă generală, dacă guvernul nu va schimba mai înspre bine noul proiect (plan) de lege electorală. Ziua proclamării grevei nu s'a numit însă, ci s'a dat de știre, că asta se va întâmpla la o vreme potrivită.

Poșta Redacției și a Administrației.

Căvâran. Am luat cu plăcere la cunoștință despre prima petrecere românească în comuna D.-Voastră. Numai înainte pe toate terenurile! — Publicarea a întârziat puțin din lipsă de loc.

Gherman. Cele trimise nu s'au putut încă publica din lipsă de loc. Dar credem, că într'unul din numerii viitori o să se publice.

Panciova. Se publică la tot cazul, dar e grozav de mult material actual. De aceea am fost siliți a mai amâna puțin publicarea. Credem însă, că în 2—3 săptămâni va apare.

Tragerea loteriei dela Ligă — se va publica într'unul din numerele viitoare. Amânarea s'a întâmplat tot din lipsă de loc. Asta ca răspuns la mai multe întrebări.

Mai multora. O seamă de știri și articole nu se pot publica momentan fie că trebuie prelucrate sau că nu este loc. Iar tot ce e bun și potrivit se publică la timpul său. Asta spre orientare mai multora, fiindcă nu putem răspunde la fiecare tot separat.

Scritți adresele descurcat! Mai multe foi dela abonați noi, așadară plătite, ne-au venit înapoi, din cauză, că poate nu i-ar fi aflat. Foile acestea zac acum aici, până când ne vor scrie ei din nou, fiindcă noi nu putem întreba pe fiecare abonat, prin scrisori deosebite, că cum e numele și adresa lui completă? Pentru așa ceva nu avem timp și nu ajung nici cei câțiva creștări, ce se plătesc pentru foaie. Fiindcă, un lucru nu trebuie trecut cu vederea: preste jumătate din prețul foi costă numai hârtia și marca postală pentru cele 52 de numere de preste an. Unde sunt acum speșele cu redacția, administrația, tiparul, expediția, etc.

Apoldul de jos. Dacă cineva nu-și spune numele nici nouă, asta însemnează, că-l genează a lua răspunderea pentru cele scrise. Iar astfel de scrisori ajung totdeauna — în coș. Asta ar trebui să o știe oricine.

Ioan Laze în S. m. Nu avem nici una din cărțile cerute.

Pavel Plavoșin în T. Nefiind adresa destul de lămurită, foaia a venit odată înapoi, de aici întârzierea.

Georg Zaiș în G. Pentru a putea ști celece d. rești D-Ta, e bine să cumperi „Cartea de aur“ de T. V. Păcățian. Au apărut până acum 6 volume, fiecare costă 10 cor.

Redactor resp.: Nicolae Bratu.
Editura și tiparul „Tipografia Poporului“.

Spre știre. Dacă vr'un abonat n'ar mai dori, din cine știe ce motive, ca să mai aboneze Foaia pe anul acesta, — atunci să o trimită înapoi, scriind pe ea „retour“ (înapoi). Prin aceasta noi știm, ca să oprim Foaia momentan.

Călimdarul Minervei.

„Călimdarul Minervei“ pe anul 1913 a apărut. Ca în toți anii, așa și acum, e frumos ilustrat și redactat cu îngrijire, având un cuprins bogat și variat. Prețul cor. 1.25, iar 10 bani porto deosebit. De vânzare la Librăria „Foi Poporului“.

Călimdarul Poporului pe 1913.

Ca în toți anii, așa și în anul acesta, „Călimdarul Poporului” este cel mai bun, cel mai bogat în cuprins, cel mai frumos și cel mai bine îngrijit dintre toate călindarele noastre. Despre asta se poate convinge oricine, îndată ce a luat în mână acest călimdar, care cuprinde

preste 200 pagini numai literatură de cetit,

iar la o altă cu celelalte publicațiuni cuprinde la

350 de pagini

De altcun „Călimdarul Poporului” și trebuie să fie cel mai bun dintre toate, fiindcă este și cel mai vechiu călimdar pentru poporul nostru. Doar în decursul celor 28 de ani, decând apare, ceice îl îngrijesc s’au orientat destul de bine, că de ce are lipsă poporul românesc.

Dovezile sunt următoarele: „Călimdarul Poporului” spune, — pe lângă însemnarea exactă a sărbătorilor de peste an, — cum va fi vremea în anul 1913, după călimdarul de 140 ani, apoi toate cele de lipsă despre poștă, telegraf, ștempele etc., precum și numele tuturor bărbatilor noștri, cari stau în fruntea Conzistoarelor române gr.-or. și gr.-cat. După aceea urmează date despre școalele noastre populare, despre gimnazii, seminarii, școalele de fete, apoi numele și locul unde se află reuniuni culturale, reuniuni de femei, de cântări, de meseriași, de binefacere, de agricultură, însoțiri sătești, bănci, tipografii etc. etc. La toate aceste reuniuni e pus și numele conducătorilor lor. Ca un lucru bun, ce trebuie să se afle într’un călimdar cum se cade, se poate numi felul cum sunt aranjate

târgurile de țară după luni și după comune

unde se arată pe lângă târgurile de mărfuri și

târgurile de vite, oi, cai etc.

Aceasta e o întocmire, ce nu se află în nici un alt călimdar românesc, decât în „Călimdarul Poporului”.

Dar fiindcă noi vom a da cetitorilor, pe lângă partea calendaristică, și alte lucruri frumoase și folositoare de cetit, — dacă vom lua în mână „Călimdarul Poporului”, atunci vom vedea, că în el se află o sumedenie de învățături și povești. Vom aminti numai unele articole mai de seamă.

Partea literară

se începe cu: frumoasa poezie (cu 2 ilustrații) despre Mihail Viteazul „Gorostău”, de Nicolae Iorga. Urmează apoi un interesant articol despre Basarabia (cu 6 ilustrații) și un Cântec din Basarabia.

După acest articol istoric se află povestirea Mai mare e mintea decât banii, de C. Rădulescu-Codrin, apoi frumoasa poezie Vis de aur de Volbură Poiană, careia îi urmează instructivele articole Șfântul Ioan Gură de aur despre creșterea copiilor și Rugăciunea.

Inflăcărata poezie Ardealul țară de jale, de P. Pădure și Din proverbele lui Solomon încă merită o deosebită atențiune.

Urmează apoi articolul: Cum poți ajunge la adânci bătrânețe, poezia Arhanghelul de răposatul poet Dr. Ioan Borgia, un articol despre Expozițiile de copii, anecdota de Speranță Boerul pe ceea lume, cântecul plângăresc Până mă știu cu moște

de Petru O. Orlăsanu, și Cântecul oierilor de I. U. Soricu.

Ca ceva nou aducem în acest an

Călimdarul gospodăriei

unde se dau tot felul de povești și sfaturi, cum trebuie să lucre un econom harnic peste an. Acest articol intitulat „Călimdarul gospodăriei” se întinde pe o seamă de pagini. Toate îndrumările sunt aranjate după luni. Aci economul nostru află ce trebuie să lucre de pildă în luna lui Martie la câmp, în viie, în grădina de pomi, în stupină etc., — tot asemenea se dau poveștile pentru toate cele 12 luni de peste an.

La sfârșitul acestor interesante povești se află articolul

Advocatul popular

în care se dau foarte folositoare îndrumări pentru oamenii noștri asupra legii despre dreptul de proprietate, dreptul de zălogire și cartea funduară.

După acest articol urmează o mulțime de

Poezii populare

din Feldru, Reteag, Măceu, Selagiu, de pe Olt, din Cățcău, Gherla, Sâncel, Bănat, Avrig, Suceag, Rodna, țara Oașului etc. etc. De d-șoara Maria Cunțan încă sunt publicate niște frumoase poezii populare din Mărginime, de pe Câmpie etc.

Incheierea părții literare a Călimdarului o formează rubrica

Răvașul nostru

care se estinde pe vr’o 30 de pagini. Aci ni-se spune toate lucrurile — bune și rele — mai de seamă, ce s’au petrecut peste an, atât la noi Românii, cât și în alte țări străine. La sfârșitul Răvașului — care nu se află în nici un călimdar de-ale noastre — se povestește pe mai multe pagini toate întâmplările mai de căpetenie dela

Războiul din Balcani

Asupra acestui războiu nu se află nimic scris în călindarele, ce au apărut până acum. Noi am amânat însă puțin scoaterea călimdarului tocmai pentru a putea aduce știrile mai de seamă despre războiu. Ba în călimdar dăm

40 de ilustrațiuni dela Războiul din Balcani

între cari: Fotografia regilor Bulgariei, Serbiei, Greciei, Muntenegrului, Sultanul Turciei, vederi din Constantinopol, din Macedonia, bătaia dela Kirkilise și Adrianopol, aprinderea orașului bulgăresc Varna, prinderea soldaților turci din partea Bulgarilor, orașele Üsküb și Adrianopol, vederi din Salonic, Scutari, Podgorița (orașe unde s’au dat lupte mari). În alte chipuri ni-se arată cum sunt îmbrăcați soldații turci, bulgari, sârbi, greci și muntenegrini. Afară de aceste ilustrații se mai află în călimdar încă

alte 28 de ilustrațiuni

cu vederi din Basarabia, fotografiile răposatilor Dr. Lemeni, Ioan cav. de Pușcariu, Dr. I. Borgia, bustul lui Barițiu, fotografia lui și casa unde s’a născut, apoi niște frumoase fotografii dela expoziția de copii din Rășinari, a dlor Prea Sfinția Sa episcopul Cristea, marele mecenat Stroescu, Octavian Goga și Victor Tordășianu și alții, cari au luat parte la aceasta expoziție.

Prețul unui exemplar 40 bani, iar pentru trimiterea pe poștă 5 bani deosebit.

Cine comandă cel puțin 20 exemplare și le plătește înainte cu câte 40 bani bu-

cata, mai capătă două călindare pe deasupra și se trimit toate acasă plătite de poștă.

Acei care cumpără 25—50 exemplare le capătă cu 28 bani, dela 50 bucăți în sus cu 24 bani unul, dar trebuie să plătească și poșta la primire.

Banii trebuiesc trimiși totdeauna înainte de aceia, cari voesc să capete călindare cu aceste prețuri atât de ieftine. Numai comande dela 30 exemplare în sus se trimit și cu rambursă, adică se plătească la scoaterea dela poștă. Mai puțin de 30 exemplare nu se pot trimite neplătite înainte, din cauză că atunci vine prea scumpă poșta. — Călindare nevândute se primesc înapoi până la 1 Martie st. n. 1913. Dar trebuiesc trimise plătite de poștă, care nu se poate detrage din preț.

Toți aceia, cari voesc a vinde călindare să se adreseze la administrația „Foi Poporului”. La acei revânzători, cari sunt oameni de încredere, dăm călindare și ca să le plătească după ce le vor vinde, numai cât atunci nu e rabatul chiar așa de mare. Pe lângă plățirea după vânzare, dăm călimdarul: cu 28 bani acelor cari comandă dela 50 bucăți în sus, iar cu 30 bani acelor cari comandă mai puțin de 50 bucăți. Ei au însă a plăti și poșta, fiindcă pachetul se trimite neplătit.

Într’un pachet de 5 chilo întră 30 bucăți. Pentru pachete dela 1 chilo până la 5 chilo costă poșta 72 bani. (E deci tot atât a trimite un pachet de un chilo sau de cinci). Iar dacă călindarele se plătesc numai la scoaterea dela poștă, atunci costă un pachet dela 1—5 chilo 84 bani.

Toți ceice comandă călindare, sunt rugați a ceti bine aceste condiții de vânzare. Îndeosebi ne adresăm acelor, cari comandă câte 4—5 călindare, pe cari să le plătească când scot pachetul dela poștă. Așa ceva nu se poate, fiindcă costă prea mult poșta. De aceea să se trimită banii înainte.

Târgurile de țară.

(Ziua târgurilor e după calendarul vechiu).

19 Ianuarie: Proștea mare, Sângior-giul-săsesc, Teaca.

20 Ianuarie: O-Pécska (comit. Arad).

21 Ianuarie: Barot, Cătina, Cetatea-de-baltă, Eted, Gherla, Ghiergio-Ditru, Ghiriș, Nocrichiu, Prejmăr, Sintireag (Som-

22 Ianuarie: Huedin.

kerék).

23 Ianuarie: Lugoj, Armeni, Bachnea, Nadeșul-săsesc.

24 Ianuarie: Almașul-mare (com. Cluj) Cehul din Selagiu, Măgheruș.

25 Ianuarie: Lugoj.

26 Ianuarie: Turda, Zeteleaca.

27 Ianuarie: Bistrița, Ciozven, Simand.

28 Ianuarie: Carțfalău, Ilonda.

31 Ianuarie: Beiuș, Mediaș.

1 Februarie: Ațel, Jibău, Mocrin, Sânt-Mărtinul-Homorodului, Soborșin, Tășnad.

2 Februarie: Hațeg.

3 Februarie: Aita-mare, Chibed, Segedin.

4 Februarie: Buteni, Cincu-mare, Covașna, Papolț.

În aceste zile se țin în comunele de mai sus târgul de mărfuri, pe când târgurile de vite, cai, oi, porci, etc. se țin, ca de obicei, cu 1—2 zile mai înainte.

Loc deschis.

Aviz pentru mame! Cel mai puternic mijloc de apărare pentru organismul copiilor este o bună manipulație care întărește și oțelește corpul, ferindu-l de boală. În Anglia mortalitatea copiilor e foarte scăzută, deoarece acolo aproape toți sunt consecvenți principiului de mai sus. Acolo nu se află o singură familie unde să nu se dea regulat copiilor, — în vreme de iarnă uleiul de ficat de pește. De când farmacistul Zoltan a inventat uleiul de ficat de pește fără miros și cu gust plăcut și pe care îl ia copiii bucuroși și fără împotrivire s'a înălțat și ultima piedică care a fost până acum, adică groaza de gustul greșos ce l-a avut acesta. Prețul unei sticle K 2. Se găsește în toate farmaciile.

O domnișoară

care posedă toate trei limbile: română, germană și maghiară, are serisoare frumoase și e versată în afaceri, se primește în librăria „Foi Poporului”. Sunt preferite cele care au mai fost în vîr'o librărie sau au cunoștințe speciale de contabilitate. Postul se poate ocupa momentan după angajament. Ofertele sunt a se adresa la Librăria „Foi Poporului”.

Dentist

615 28—58

VIRGIL MUNTEAN

Sibiu, strada Măcelarilor

intrarea prin

Strada Poplăcii (Quergasse) Nr. 22.

Pune dinți

în cauciuc și de aur cu prețuri moderate.

Stupi de vânzare

3 castane se află la **Ioana Munteanu** în Sebeșul-săcesc. 831 5—3

Prețul bucatelor

În SIBIU la 28 Ianuarie st. n.:

Grâu	Cor. 17.—	până 18.80 de hectolitru
Săcară	14.—	14.80 „ „
Ovăz	8.—	9.20 „ „
Cucuruz	11.—	16.40 „ „
Cartofi	4.50	5.50 „ „
Fasole	18.—	28.— „ „
Faina Nr. 8	35.20	36.20 la 100 chilo
„ 4	31.40	34.40 „ „
„ 6	33.90	36.80 „ „
Slănină	154.—	170.— „ „
Uscare de porc	162.—	170.— „ „
Sân brut	56.—	64.— „ „
Sân de lămâie	80.—	85.— „ „
Sân de lămâie topit	104.—	104.— „ „
Săpun	66.—	66.— „ „
Fân	7.—	8.40 „ „
Leamă de foc neplutită	12.—	12.10 la met. cub
„ „ plutită	10.20	10.70 „ „
Spirit rafinat	2.15	2.20 la litru
Spirit ordinar	2.18	2.30 „ „
Carne de vită pentru supă	Cor. 1.30 până 2.—	la chilo
„ „ friptură	1.60	2.— „ „
„ „ vitel	1.20	1.80 „ „
„ „ porc	1.20	1.60 „ „
Ouă 10 bucăți	—67	—80 „ „
Un pâr de miel	1.20	8.— „ „
Carne de cal	—80	1.20 „ „

În BUDAPESTA 29 Ianuarie st. n.

Grâu de Tisa 78 chilo	Cor. 11.25 până 11.45	la 50 chilo
„ 79	11.45	11.57 „ „
„ 80	11.50	11.60 „ „
„ 81	11.50	11.65 „ „
Săcară	9.57	9.87 „ „
Ovăz	9.10	9.40 „ „
Ovis	10.55	11.70 „ „
Cucuruz	6.75	6.95 „ „

Prețul banilor la 29 Ianuarie st. n.

Galbeni	comparat:	vândut
100 Lei, hârtie	Cor. 11.45	12.46
100 Lei, argint	91.—	92.40
Lire turcești, aur	85.—	92.—
1 funt sterling englezesc	21.45	21.65
100 marce, aur	23.85	24.10
100 marce, argint	117.50	117.95
100 hârtie	117.50	117.45
Napoleon	19.64	19.18
100 Ruble rusești, hârtie	352.50	355.—
100 „ „ argint	252.—	245.—

Nr. 111/918
prin com.

899 1—1

Publicațiune.

Comuna Oltrăkovicza (comitatul Sibiu), esarândează pe calea licitațiunii publice, ce se va ținea la 13 Februarie st. n. 1913, după amiază la 3 oare, pășunatul de vară din muntele „Răcoviceanul”.

Prețul strigării: 400 eor.

Vadiul: 10%.

Condițiunile mai de aproape să pot vedea în cancelaria comunală ori și când.

Primăria comunală.

O cărcimă comunală

bună, se predă unui cărcimar harnic, pe lângă condițiile cele ve hi. Doritorii pot afla amănunte la firma **Rubinstein** în Sibiu, strada Gușteritei Nr. 14. 881 1—1

Vindem

892 1—1

pene de găină, rață și găseă. Curate și foarte ieftine. A se adresa la Doamna **Herzlinger** în Sibiu, Laterngasse Nr. 9.

De vânzare.

892 1—1

În Viștea-inferioară (comitatul Făgăraș) este de vânzare o casă consistătoare din 3 odăi pentru locuit și o a patra odaie pentru covrigărie, unde se află cuptor și toate cele de lipsă. Vânzarea se face din cauze familiare, poziția e foarte bună. De casă se mai ține un grajd pentru vite, un șopron lung, pivniță, fântână, 2 cotețe și grădină pentru legum. Prețul de vânzare preste tot 2000 coroane. Doritorii să se adreseze la proprietarul **Nicolae Moldovan**, măestru frânzelar, Viștea-inferioară (Alsöviszt, Fogaras m.).

500.000 de pași

poate umbla cu așa o păreche de papuci sau cizme, cari sunt cumpărate din atelierul meu sau provăzute cu numele **George Limpede**.

Gratis reparez

orice încălțăminte socotind dela cumpărare 3 luni, dacă în acest timp e de lipsă ceva reparare.

George Limpede

Sibiu, Piața Brânzei Nr. 9.

Intoarcerea dela Regiment.

Dacă vă scriu, este pentru fiul meu, care tușește de când a venit acasă dela regiment. În fiecare dimineață tușește o oră, vomează flecmă și venin, care cu mare greutate se dizolvă. După dejun îl mai lasă tusa.

El este altfel sănătos și are poftă de mâncare. Părinții lui n'au tușit nici odată, în familie n'au fost boale de piept. Având o prietină, care s'a tămăduit cu păcura Diale, Te rog a-mi trimite o sticlă.

Subscrișă **Ana Böhme**, Berlin, Schönhauser Allee 41. a

Farmacistul care a primit această epistolă în 10 Septembrie 1897 a trimis imediat sticla cu păcură. După vreo câteva săptămâni a scris Doamna Böhme iarăși.

„Berlin, 19 Octombrie 1897.

Prea stimată Domnule Guyot! După ce a luat fiul meu păcura trimisă, nu a mai vomat venin și flecmă și n'a mai tușit. Puterea i-a revenit și după ce a urmat câtăva vreme a luat doftoria Diale excelentă, s'a însănătoșat pe deplin. Mulțămirile mele. Cât voi trăi Vă voi fi recunoscătoare. Eram îngrijată de viața și sănătatea fiului meu, fiind de lipsă pentru câștigarea pâinii de toate zilele. Puteți publica epistola mea și recomand doftoria Diale tuturor celor care sufer de boală de plămâni și piept. Subscrișă **Anna Böhme**.

Pentru vindecarea boalelor de gât cea mai veche și probată doctorie este păcura și derivatele din ea.

Este deja cunoscut efectul vindecător și stărpitor de bacili la tusa bronhită. A fost un mare progres când i-a succedat renumitul farmacist **H. Guyot** în Paris, înainte cu 30 ani se inventeze o procedură, ca păcura să devie ușor dizolvabilă în apă.

Se capătă la toate farmaciile cu numirea „**Goudron Guyot**”. Mijlocul cel mai simplu pentru **Goudron Guyot** este a pune una sau două lingurițe într'un pahar cu apă sau altă beutură obicinuită la masă, apoi a bea după voce. Că această nu costă mai mult de 10 bani zilnic.

S'a încercat a face imitațiuni. Pentru a evita orice eroare să ceară expres **Goudron Guyot** veritabil, să se observe eticheta, pe care este tipărită subscrierea **Guyot** în culori violet, verde și roșu și adresa: **Maison Frère**, 19, rue Jacob Paris.

Goudron Guyot conține în un litru extract de 100 gr. păcură excelentă de brad din Norveghia.

P. S. Persoanele cari nu se pot obișnui cu gustul păcurei, poate s'o înlocuiască cu „**Capsule Guyot**” preparate din păcură veritabilă norvegiană, luând două sau trei capsule după fiecare masă. Efectul este acelaș. Luate înainte sau în decursul mâncării se mistue ușor, sunt foarte bune pentru stomac și costă puțin.

Culoarea capsulelor este albă și poartă subscrierea „**Guyot**” cu litere negre.

Depozit: **Maison Frère**, 19 rue Jacob, Paris și în toate apotecile.

Prețul pentru **Goudron** și capsulele **Guyot** este cor. 2.50 sticla.

Se capătă în Sibiu la: **Carol Müller** apotecă „La vulturul negru”, Piața mare Nr. 10, **Aug. Tentsch**, apotecă „La leu”, Piața mare Nr. 17, **Guido Fabritius**, apotecă „La urs”, Piața mică Nr. 29. — În Brașov la: Apoteca „La urs” **Victor Roth** urm. **Carol Schmidt**, precum și în toate apotecile de preste tot locul.

Alegere de armăsari în Oldenburg (Germania)

în 6, 7 și 8 Februarie 1913.

378 2—2

Totodată mara târg de armăsari Pentru vânzare sunt ca 300 de armăsari de câte trei ani și mai bătrâni.

Ocazia cea mai favorabilă pentru cumpărare de armăsari din soiul de cai puternic, elegant de Oldenburg.

Informațiuni mai de aproape (și cvartir, catalog etc.) dela

Reunlunea crescătorilor de armăsari din Oldenburg.

Oldenburg, în Grossherzogtum, Pferdemarkt Nr. 4.

Dr. Hirsch Adolf,

advocat,

aduc la cunoștință, că mi-am premutat cancelaria advocațională din Sibiu, strada Măcelarilor de sub Nrul 7—9 în strada Cisnădiei sub Nrul 5. (edificiul băncii de asigurare Transilvania). Intrarea pe poarta principală, parter în stânga. 860 3—4

1—2 băieți

se primesc ca iovățești în franzelăria lui Toma Lapaș, în Săliște. 866 8—5

De vânzare

Din mână liberă este o moară cu 2 petri și motor de benzin de 10 puteri de cai și cu pilindru de cernut, în bună regulă, așezată pe pământul propriu, în jurul Sibiului. Numele proprietarului se poate afla la administrația „Foaia Poporului”. Pentru răspuns este a se trimite o mare de 10 bani. 873 8—4

Două moșii

așezate pe Câmpie, în jurul Murăș-Oșorheiului, sunt de dat în arandă. O moșie de 500 jugăre catastrale, iar cealaltă de 1700 jugăre. Prețul de arandă 28 cor. pe un jugăr anual. Moșile se pot lua în arandă fiecare singură sau eventual și amândouă la oaltă. Doritorii să se adreseze la Mandl Vilmos în Murăș-Oșorhei (Marosvásárhely). 9—

Inseratele

numai atunci au valoare mare, dacă se răspândește pretutindenea, în toate țările, în toate cercurile sociale. Pentru acest scop se oferă indeosebi inserarea în „FOAIA POPORULUI”. Informații să dau și comenzi să primească la administrația FOAIA POPORULUI

O pășune

de 140 jugăre în Sovata, comitatul Mureș-Turda, departe de băi cam 2 km. cale ferată în comună, iar edificândă gară va fi 1 km. departe, pentru 400—500 oi sau vite ce corespund la aceasta sumă, se dă în arandă sau se și vinde. Informații să pot primi de la Alexandru Gligor, preot în Șardul securesc (Székely Sárd), n. p. Nyarad Szereda. 879 2—3

Casă cu boltă

de vânzare.

Se vinde din mână liberă casa lui Grigorie Boșiota în Bistrița, peste podul Buzacului Nr. 61. Casa e cu prăvălie (boltă cu licență) și cu trafic mică. Prăvălia merge foarte bine. Casa se vinde din cauza traiului rău cu femeia, fiindcă vreau să divorțez. Doritorii să se adreseze numitului proprietar. 882 2—3

Petroleu pentru salon

la cumpărări cu butolul
K 30— pe 100 de chilo
netto cassa

se află la 862 4—12

Frații Kroner

strada Trenului
Sibiu, (Bahngasse) Nr. 9.

„ARDELEANA”, Institut de credit și economii în Orăștie (Szászváros).

AVIZ.

Ardeleana institut de credit și economii în Orăștie-Szászváros
primește depuneri

spre fructificare pe timp mai scurt cu 5%, iar pentru depuneri făcute pe timp mai lung dă 5 1/2 %.

Pentru depunerile corporațiilor de binefaceri: biserici, școli. reuniuni socotește 6%.

Darea o plătește institutul.

Direcțiunea.

Capital social Coroane 1,200.000.

Telefon Nr 188.

Postaparcasa ung. 89,349.

„Banca generală de asigurare”

societate pe acții în Sibiu—Nagyszeben.

este prima bancă de asigurare românească, înființată de institutele financiare (băncile) române din Transilvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii: PARTENIU COSMA

directorul executiv al „Albinei” și prezidentul „Solidarității”.

„Banca generală de asigurare” face tot felul de asigurări, ca asigurări în toate combinațiunile. Mai departe mijloace: asigurări contra spargerilor, contra accidentelor și contra grindinei.

Toate aceste asigurări „Banca generală de asigurare” le face în condițiile cele mai favorabile. Asigurările se pot face prin orice bancă românească, precum și la agenții și bărbăți de încredere ai societății. — Prospekte, tarife și informații să dau gratis și imediat.

Persoanele cunoscute ca acvizitori buni și cu legători — pot fi primite oricând în serviciul societății.

„BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE” dă informații gratuite în orice afaceri de asigurare fără deosebire că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare.

Cei interesați să se adreseze cu încredere la:

„Banca generală de asigurare”
Sibiu—Nagyszeben — Edificiul „ALBINA”.

428 41—

Fire cu ochiuri din oțel Nr. 29 c.

Ițe (garnituri de războiu)

cu ochiuri în lungimea obicinuită de 15 m/m, tare legat, cu băte cu tot, înălțimea 27 cm., ață Nr. 36/12.

Lungimea: 18 18 18 21 21 21 21 24 24
Nr. firelor: 660 720 840 720 780 840 960 780 960

Spete de țesut, cu dinți din alamă galbenă, 105 m/m întreaga înălțime 18 “ lungimea cu: 300 330 360 390 dinți, 320 450 540 480 600 dinți, 21 “ lungimea cu: 330 360 390 420 450 480 dinți, 24 “ lungimea cu: 390 420 450 600 dinți, 27 “ lungimea cu: 330 420

450 480 540 600 dinți, 30 “ lungimea cu: 600 800 dinți, 34 “ lungimea cu: 380 dinți.

Spete cu dinți din oțel, 105 m/m, 18 “ lungimea cu: 360 390 420 540 dinți, 21 “ lungimea cu: 390 420 450 540 dinți, 24 “ lungimea cu: 420 450 540 dinți, 27 “ lungimea cu: 330 dinți.

Acele spete cari nu sunt prescrise în această listă le expediez după dorință, repede și eficient.

Listă de preț la cerere.

Carol F. Jickeli,

Sibiu și Alba-Iulia.

870 8—

Un tinăr Român

harnic și cinstit, caută ocupație ca magaziner, îngrijitor de lucrători la vre-o moșie, fabrică, sau moară etc., eventual ori și unde. Angajament și cu anul. Adresa: **I. B. Laterngasse Nr. 9, în Sibiu.** 891 1-1

P. T. Viticultori și Proprietari!

Grăbiți a procura altoi din cele mai alese soiuri de vin alb, roșu și negru: struguri desert, de masă, urcătoare pentru locuință și ville; Exquisite de rară specialitate dela pepneria cea mai veștită din Ungaria și străinătate: **Josif Molnar în Értarcsa**, p. u. loco, Comitatul Bihar, Ungaria. Catalogul cel mai nou la dorință să trimite gratis și francat. Altoii, Delaware, vitele, portaltol cu și fără rădăcini, toate productul nostru. 747 4-10

JOSIF MOLNAR

mare proprietar și pepnerist în **Értarcsa**, p. u. loco, Comit. Bihar, Ungaria.

500 Coroane

plătuse celui-ce ar mai căpăta vre-odată durere la dinți ori li va mirosi gura după-ce va folosi apa de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 80 fil. Ed. Bartilla-Winkler Viena 19 1. Sommergasse 1. în Sibiu; în farmaciile: în Piața mare 10; în Piața mică 27: strada Cismădiei 59; ulița Turnului (Saggasse); ulița Cănel 2; farmacia Teutsch; Meltzer, str. Gușteritei și str. Cismădiei. În Bistrița: farmacia lui Herbert. Sebeșul-săsesc, farmacia Lederhilger; Sibiușoara: farmacia lui Ligner.

Să se ceară pretutindenea apriat apa de dinți a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine plătite. La locurile unde nu să poate căpăta, trimite sticle cu 5 cor. 80 fil. franco 689 11-

MILIOANE

folosesc contra

TUSEI

răgușelei, catarului, flagmel, catarului bronchial și de gât

Caramellele de piept

ale lui **Kaiser** „Trei brazi”

6100 atestate dela medici și privați, întărite prin notarul public, garantează succesul sigur.

Bomboane foarte bune și gustoase.

1 pachet 20 și 40 bani, 1 dosă 60 bani.

Se capătă în toate apotecile, drogueriile și prăvăliile de coloniale mai de nunte.

Ludovic Ferencz,

RECTOR DE BARBAȚI

111111, strada Cismădiei Nr. 12,

recomandă p. t. publicului

cele mai noue stoffe de toamnă și iarnă în mare asortiment.

noutățile 723 108-

avute chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, franțuzești și indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestimente precum: Sacko, Jaquete, și haine de salo, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru pardisiuri și „flaglam”, cari se află totdeauna în depozit bogat.

Asupra reverenzilor confecționate în atelierul meu, îmi permit a atrage deosebită atențiune a On. domnii preoți și teologi absolvenți. — În cazuri de urgență confecționez un rând complet de haine în timp de 24 ore. — Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articli de uniformă, după prescripțiile croitore cea mai nouă.

Cassa de păstrare (reuniune) în Săliște.

AVIZ.

Cassa de păstrare (reuniune) în Săliște primește depuneri dela

Coroane 2000 cu 5%, iar dela

„ 5000 „ 5 și 1/2%

Darea o plătește institutul.

849 7-11

Direcțiunea.

Berea albă și neagră

din

Bereria dela Trei-Stejari

în SIBIU

este foarte bună și gustoasă!

Această bere e căutată și se bea cu plăcere de toți cari o cunosc, atât în orașe cât și la sate. 724 90-

Că berea noastră e foarte căutată se poate vedea și de acolo, că cumpărătorii se înmulțesc mereu.

Auleo!

La Tuse, răgușală și întrocănare ajută sigur și repede

Trăiască

Afurișita de tusa mă înecă.

Pastilele de piept ale lui Egger

au un gust admirabil și nu strică pofta de mâncare

Un carton 1 cor. și 2 cor.

Carton de probă 50 fil.

Pastilele lui Egger mă scapără iute.

În Sibiu să poate căpăta la apotecile:

Guido Fabritius, I. C. Molnár, Carol Morscher, Carol Müller, E. Rummler, Karl Pissel, Alber Zink.

În Sebeșul-săsesc la apotecile Stefan Heitz, I. C. Reichard și Walter Metz.

741 20-26

Mare atentiune!

Sam. Wagner.

Prima turnătorie de fer Sibiliană, Fabrică de mașini agricole, Atelier de mori și prăvălie de fer.

Recomandă cu cea mai mare căldură bogatul seu asortiment de tot felul de motoare dela prima fabrică, dela cel mai mic și până la cel mai mare; asemenea și mașini de treerat din renumita fabrică Hofherr dela cea mai mică și până la cea mai mare; numai puțin recomandă și tot felul de articole pentru edificări precum:

Cement de Portland și Roman din Beocin, Traverser, Trestle, Carton câtrănit pentru învâlit, Pânză de sarmă pentru îngrădit, precum și ori ce fel de ferărie aparținătoare la edificări.

Toate pe lângă cea mai strictă garanție cu prețuri foarte moderate și condițiuni de plată avantajoase

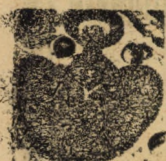
Nu vă grăbiți a comanda din alt loc, — până nu veți vizita prima linie aceasta mare și bine asortată fabrică.

Efectuarea se face prompt și conștientios.

Feriți-vă stimați agricultori a nu cumpăra imitații și vă feriți de escroc.

581 88-

Renuma universal

are ciasul de buzunar marca „Sirena”, 14 cor. aur american double, anker-remontor ce merge 36 de ore. Prin cumpărarea întregii produceri din aceste ciasuri, mă aflu singur în poziție a putea oferi pentru prețul grozav de ieftin de 4 cor. 90 bani acest cias, care posedă un mecanism prima elvețian, astfel că nici nu se poate deosebi de un cias de aur, ce costă 100 cor. Pentru mersul regulat garantez 5 ani.

1 bucată 4 cor. 90 bani, 2 bucăți 9 cor. 50 bani. Mai departe oferez un cias Gloria, de argint, pentru buzunar, cu 3 cor. 60 bani. La oricare cias se alătură în cîste un lanț elegant aurit. Nu e nici un risc, Schimbarea e permisă sau se dau banii înapoi. Trimiterea cu ambursă prin

721 5-4

S. Kohane, export de ciasuri
Krakau, Sebastiangasse Nr. 15.

Câteva cuvinte asupra boalelor secrete.

E trist, — dar în realitate adevărat că în vremea de azi e bîntătoare la ochi mulțimea acelor oameni, a căror sînge și sucuri trupesti sunt atruși și cari în urma ușurinței din tinerețe și prin deprinderi rele și-au sd-uncinat sistemul nervos și puterea spirituală. E timpul suprem ca acestei stări îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie cineva care să dea tinerimei deslășiri bine-voitoare, săcizeze și smănunțite în tot ce privește viața sexuală, — trebuie să fie cineva căruii oamenii să-și încredințeze fără teamă, fără șfială și cu încredere măcarurile lor secrete. Dar nu e în deajuns însă a destăinui aceste năcazuri ori și cui, ci trebuie să ne adresăm unui astfel de medic specialist, conștiencios, care știe să dea asupra vieții sfaturi bune sexuale și știe a ajuta și morburilor ce deja eventua există atunci apoi va înceia existența boalelor secrete.

De o chemare atât de măreță și pentru acest scop e institutul renumit în toată țara al Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist, (Budapesta IV, Muzeum-körút 19), unde pe lângă discreția cea mai strictă, primește ori-cine (atât bărbați cât și femeile) deslășiri asupra vieții sexuale unde sîngele și sucurile trupesti ale bolnavului să curgă, nervii să-și întăresc, tot organismul să se eliberează de materiile de boală, chinurile suferinței să se liniștesc.

Fără conturbarea ocupațiilor zilnice dr. PALOCZ vindecă deja de ani de zile repede și radical cu metoda lui proprie de vindecare stih și casurile cele mai neglece, ranele sifilitice boalele de țevă, beșică, nervi și sîra spinării, înepăturile de confuze a minții, urmăriile onaniei și ale sifilisului, erecțiunile de spaimă, slăbirea puterii bărbătești (impotență), vătămăturile, boalele de sînge de piele și toate boalele organelor sexuale femești. Pentru femei o sală de așteptare separată și esire separată. În fiecare privește cura, de ar-tarea nu este piedecă, căci dacă cineva, din ori ce cauză n'ar putea veni în persoană, atunci cu plăcere i se va da răspuns amănunțit ase discret prin scrisoare (în epistolă e de ajuns foarte alături numai marca de răspuns.) Limba română se vorbește perfect. După încheierea curei, epistolele se ard, ori la dorință se retrimite fiecare. Institutul se în-grijește și de medicamente speciale. Vizitele se pri-mesc începînd dela 10 ore a. m. și până la 5 ore p. m. (Duminica până la 12 ore a. m.) 780 11—
Tratament și cu Salvarsamul Ehrlich 606.

Adresa: Dr. PALOCZ, medic de spital, spe-cialist, Budapesta IV., Muzeum-körút Nr. 19.

Institutul de asigurare „TRANSSYLVAINA”

Strada Cisnădiei 5.

SIBIU

Strada Cisnădiei 5.

recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. pe lângă premii reou-noscute de cele mai eftine, și în cele mai favorabile condiții, cum și

Asigurări asupra vieții

(pentru învățători confesionali și preoți români gr.-or. și gr.-cat. avantajii deosebite), pe cazul morții, și cu termen fix, cu plătire simplă sau dublă a capitalului; asigurări de zestre, asigurări de copii, asigurări pentru serviciul mi-litar, asigurări de studii, asigurări cu participare la câștig de 40% garantat și cu restituire de 3% interese și asigurări pe spese de înmormântare.

Sumele plătite pentru **pagube de foc** până
la finea anului 1911 K 5.275,798.23
Capitale **asigurate pe viață**
achitate 5.146,556.36

Șarea asigurarilor cu foc K 127.763,744.—
sfârșitul anului 1911 viață „ 10.981,822.—
Fonduri de întemeiere și de rezervă 2,520,492.—

Prospecte în combinațiile cele mai variate se trimit gratuit, cum și orice informații în birourile Direcțiunei, strada Cisnădiei Nr. 5 și la toate agenturile.

Prosoane versate în acuiștii, cari au legături în cercuri bune, se primesc în servi-ciul institutului în condiții favorabile. 787 19—

Nu-i reclamă, — ci e fapt

că fiecare în interesul său propriu numai în

Warenhaus Grünberger

să facă cumpărări de

734 20—

**Haine pentru domni, dame, băieți, fete
și copii**

**bluse, rochii, jupoane, negligés
și costume pentru dame.**

**Mare alegerei
Prețuri fără con-
curență!**

**Cel ima mare de-
pozit de blănării!**

Strada Cisnădiei. Palatul comandai de corp.

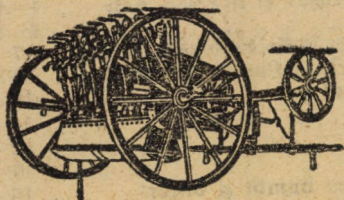
Frații Gömöri

Magazin dela fabrică
pentru mașini economice

* Budapesta,

IX., Boráros-
tér Nr. 2.

Reprezentanța generală pentru Ungaria a fabricii de mașini și turnătoare de fier K. & R. Jezek în Blanzko.

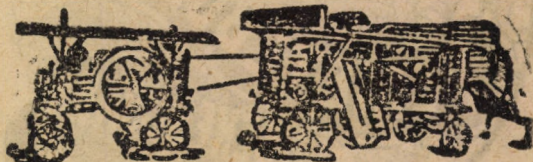

Recomandăm mașinile de sămănat, con-structie tare, cu aparat de săpat și sămă-nat cucuruz, sistemul cel mai nou, care corespunde întru toate timpului de față.

588-42-33

Mașinile de îmblătit cu motor, insta-lările de mori și mașinile de sămănat, pe cari le-au liferat firma FRĂȚII GÖ-MÖRI sunt bine primite în toată țara, de aceea ne recomandăm onorațiilor economi.

Mai departe recomandăm următoarele ma-șini speciale: tăvăluguri pentru zdrobi-tul pietrișului cu suluri de peatră și ci-lindru cernător, spre a se folosi la petriș mărunț și mai mare; cum și a se mâna

Garnituri de îmblătit cu motor! dis-tinse cu numeroase premii prime, liferăm pe lângă deplină garanție și condiții avan-tagioase de plată. Pentru instruirea la purtarea mașinilor de îmblătit trimitem gratis un monteur la fața locului.

cu apă, abur sau motor. Mașini pentru fabricarea de cărămidă, Instalări com-plete pentru țiglarii, mașini pentru producerea cimentului și spargerea pietrii.

Cumpărători serioși, cari se interesează cumpărătorii cruță proviziunea agentului, personal pe spesele noastre, prin ceceac de mașinile noastre, li cercetăm noi acasă ajung deci mai ieftin la posesiunea mașinei și sunt siguri de cel mai bun serviciu.

O casă

pentru economie, care constă din două odăi, bucătărie, sufragerie și 298 metri pătrați grădină, se vinde din mână liberă cu preț ieftin. A se adresa la cancelaria Dr. Bonez, avocat, Sibiu, strada Cismădiei 39. 809 14—

Bentura escelentă și cu gust bun, care produce sânge. — Recomandată de medici contra bolii de anemie, lipsă de sânge, nervositate, reconvalescență. Influențează producerea sângelui, întărește mușchi și nervii, dă apetit fără a avea ceva urmări neplăcute asupra stomacului sau la dinți.

Prețul unei sticle mari Cor. 3-50, una mică Cor. 2—. Se capătă în toate votecele.

Depozitul principal la:

GUIDO FABRITIUS,

apotecar în Sibiu. 591 31—

O moșie și o moară de vânzare.

În comuna Roșcani și la 7 km. depărtare în comuna Mihăești aproape de Dobra, comitatul Hunedoarei, se vinde din mână liberă: O casă de zid cu pivniță și 5 odăi, situată la drum, grădină de 1/2 jug, pământ arător și fâneață 15 jugure, dintre cari 4 grădini cu pomi și loc de vie. În comuna Mihăești, pe drum de comitat, în centru, o moară de făină cu 2 roți, de nou reconstruită, curte cu casă de zid și cură cu grădini, 5 jugure pământ la câmp, dintre cari o grădină mare, aproape de casă. Să vând și separat de Roșcani. Doritorii de a cumpăra să se adreseze la: Maria Șirdea în Rădulești. p. u. Hunyad-Dobra. 877 4—

ATENȚIUNE

50.000 părechi de ghetel

4 părechi de ghetel numai pentru Cor. 8— Pentru încetarea de plată a mai multor fabrici mari, am fost însărcinat să vând o mare cantitate de ghetel aducând sub prețul de fabricare. De aceea eu vând ori și cu 2 părechi de ghetel cu șmoare pentru domni și 3 pentru dame, de piele brună sau neagră, galopate, cu capă, cu talpa bătută tare cu cais, fasonul cel mai nou, foarte eleg. Mărim după măsură. Toate 4 părechile costă numai Cor. 8—. Expedare cu rambursă. 696 2—

C. WIENER, export de ghetel, Gracovia Nr. 193.
Schimbul e admis și banii retour.

Contra tusei, răgușelei și catarului au efect mai bun 756 5—6

bomboanele Pemete
ale lui Réthy.

La cumpărare să fim atenți și să cerem apriat bomboane de-ale lui RETHY, fiindcă sunt multe imitații fără valoare.

1 Carton 60 bani. O cutie mare 1 Coroană.
Se cumpără numai bomboane Pemete-ale lui RETHY.

Cel mai vechiu și mai mare Institut financiar românesc din Austro-Ungaria

„ALBINA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI DE ECONOMII ÎN SIBIU

P filiale: Brașov, Botoșani, Elisabetopol, Lugoj, Mediaș și Mureșporheiu

Agenturi: Orșova, Sănnărtin, Sănnicidăușul-mare și Șelca-mare

Capital societar K 6.000.000—

Fonduri de rezervă și penziuni „ 2.350.000—

Portofel de cambii . . K 17.700.000—

Imprumuturi ipotecare „ 12.400.400—

Depuneri spre fructificare K 24.500.000—

Scrisuri fonciare în circulație „ 10.000.000—

primește depuneri spre fructificare cu **4—5%** după termenul de abdicare, plă-tind însuși dăvea de interese,

execută ASEMĂNĂRI DE BANI LA AMERICA și în-grijește încasări de cecuri și asigurațiuni asupra ori-cărei pieți, mijlocește tot felul de afaceri de bancă.

Ori-ce informațiuni se dau gratis și prompt atât de Cen-trala din Sibiu, cât și de filialele și agenturile institutului.

782 8—

Direcțiunea.

Mobile

în toate stilurile, cea mai solidă executare

moderne

pe lângă garanția recomandă

Emil Petruțiu

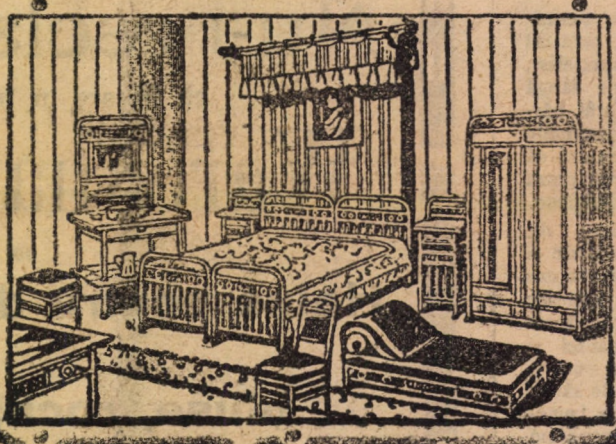
fabrică de mobile.

Telefon Nr. 47 cu legătură în întreg comitatul.

Sibiu, Salzgasse Nr. 37.

Expoziție de mobilă zilnic des-chisă, fără silă de cumpărare.

Primesc și execut toate lucrările de lipsă la bis-erici nouă și vechi.

Ocaziune foarte potrivită

prăvălia de încălțăminte **Vasilie Ban**, „La cisma mare roșie“ Sibiu, strada Ocnei Nr. 7 pe lângă prețuri ieftine.

Orice păpuș cu prețuri de reclamă la Crăciun de acum înainte până la 10 Ianuarie 1913.

Prețurile:

668 8—

Ghete pentru copii Chevreaux și Box sau Kalv, mărimea 20—25 =	K 3—4
Ghete pentru copii „ „ „ „ „ 26—28 =	4—5
Ghete pentru copii „ „ „ „ „ 29—34 =	5—7
Ghete pentru băieți „ „ „ „ „ 35—39 =	7—9
Păpuș de jumătate pentru dame Chevreaux și Box sau Kalv	4—14
Ghete înalte pentru dame „ „ „ „ „	8—14
Ghete de ucr pentru domni, tari, esecție „ „ „ „ „	7—
Ghete pentru domni cu gumă sau băieri, în Chevreaux sau Box	9-50
Ghete pentru domni cu bumbi sau Ideal „ „ „ „ „	10—
Ghete pentru domni Kobrak „ „ „ „ „	14—
Ghete pentru domni Oslaria „ „ „ „ „	12—
Ghete pentru domni, formă americană „ „ „ „ „	13—
Ghete pentru domni, formă americană, cu bumbi și băieri „ „ „ „ „	16—
Ghete pentru domni, piele Antilope în toate colorile „ „ „ „ „	20—

Mare alegere în cisme pentru copii și domni.

Camăși

cu 4, 5, 6, 7, 8 și 9 coroane.

Principiul meu este: Câștig puțin, vânzare mare!

La dumineci și sărbători e deschis înainte de amiază până la 10 ore.